SANDARA
DARBO ŽMONIŲ LAIKRAŠTIS
PRENUMERATA METAMS:
Amerikoje $2.50
Kanadoj ir Lietuvoj $3.00
Pusei metų:
Amerikoje $1.25
Kanadoj ir Lietuvoj $1.50
Skelbimų kainas klauskite laiške.
"SANDARA"
327 E St., So. Boston, Mass.

Tel. So. Boston 2408.

SANDARA

AMERIKOS LIETUVIŲ TAUTINĖS SANDAROS LAIKRAŠTIS

SANDARA
LITHUANIAN WEEKLY
Published by Lithuanian National League of America.
Consisting of 83 Branches, Located in all largest cities of the U. S. A.
Represents over 10,000 Lithuanians in the City of Boston and about 700,000 in the United States.
"SANDARA"
327 E St., So. Boston, Mass.

KAINA 5 CENTAI.

No. 49 So.Boston, Mass., Gruodžio (December) 4 d., 1924 m. **Metai XI**

Didelē Nelaimē Kaune

Nelaimē Kaunę.

Lietuvos Telegramų Agentura "Elta" (iš lapkr. 22 d.) praneša, kad Kaune ardant senas minas parduotas privačiai firmai įvyko sprogimas. Septyni darbininkai užmušti, du sužeisti.

Keturis Nužudžius.

PORTLAND, Me. Čia yra areštuota ponia Lottie Cote, kuri kaltinama už nužudymą savo vyro pradžioje praeito mėnesio. Esą ji buvus susitarus su tulu Fielding tą žmogžudystę papildyti. Alphonse Cote tapo nušautas ir ant jų ukio pakastas. Moteris neprisipažįsta prie to; ji tvirtina, kad ji nieko nežinojus apie tai. Esą tik vyrą nušovus, Fieldingas prašęs jai ir liepęs tylėti; o jinai, bijodamosi, kad nebutų jai atkeršyta tylėjus.

Keturiolika metų atgal dingo pirmas jos vyras William Sanborn, kurio ir po šiai dienai nesurandama. Tuom laiku Alphonse Cote dirbo pas juos ant ukio ir moteris apsivedė jį. Tvirtai manoma, kad ir pirmas vyras bus dingęs su jos žinia. Taippat manoma, kad ji bus nužudžius vieną savo kudikį ir tulą agentą, kuris tes užėjęs ir paskui nieks jo nebematė išeinant iš Cote namų, neigi apsilankant pas kitus kaimynus. Tačiau moteris dar neprisipažino prie to.

Misteriška Saužudystė.

COLUMBUS, O. Čia sudegė pečiuje kun. C. V. Sheatsley pati. Iš karto manyta, kad ji papildė saužudystę, bet paskui kai kuriems pradėjo rodytis, kad tai negalimas daiktas. Nes kaip ji pati galėjo įlysti į pečių pilną liepsnos ir dar paspėti užsidaryti pečiaus duris. Jos vyras klausinėjamas, yra nuožiuros ant jo. Bet jis tvirtina, kad sugrįžęs namo, rado pačią sudegusią pečiuje.

Ponzi Gal Deportuos.

BOSTON, Mass. Šiomis dienomis Charles Ponzi vėl buvo suareštuotas ir dabar yra paleistas po tukstančiu dolerių kaucijos. Norima jį deportuoti į Italiją. Jo moteris deda pastangas, kad išvengus deportavimą.

Charles Ponzi yra beveik visiems gerai žinomas Amerikoj dėl naujai išgalvoto savo biznio, iš kurio jis buvo pralobęs į labai trumpą laiką.

1919 metais jam atėjo į galvą štai kas Tarptautiniai kuponai tada buvo verti 30 ispanų centavos ir ant jų buvo parašyta, kad bile vienam Pasaulinės Pašto Unijos pašte galima juos parduoti už 25 centimes, kurios tuo kart buvo vertos 5 centų Amerikos pinigais. Kuomet 30 ispanų centavos buvo verta apie 30 italų centesimi, arba pusantro cento amerikoniškais pinigais. Todėl Ponzi pradėjo pinigus siųsti iš Amerikos į Italiją, kur jo pažįstami pirko minėtus kuponus ir siuntė jam į Ameriką. Čia jis pardavinėjo tuos kuponus, pelnydamas ant kiekvieno dolerio du ir pusę dolerio, t. y. už kuponus, už kuriuos Italijoj jis buvo mokėjęs dolerį, čia gavo du ir pusę dolerio. Darbas ėjo skubotai ir į trumpą laiką Ponzi paliko turtingas iki tapo areštuotas.

Kongresas Susirinko.

WASHINGTON. Praeitą panedėlį Jung. Valst. kongresas susirinko po šešių mėnesių atostogų. Artimiausi klausimai, kurie bus kongrese apkalbami, turbut yra numažinimas kainos prekių siuntimui, vienas, ir antras, tai sustiprinimas laivyno. Šis paskutinis klausimas, žinoma, atkreips domėsio ne tik šios šalies veikėjų, bet ir kitų kraštų.

Dingo Prieš Vestuves.

COLUMBUS, O., gruodžio 1d. Nelabai senai buvo dingus Jane Conley, kuri čia gyveno. Jinai buvo sutarus apsivesti su Frank A. Strear iš Philadelphijos, bet vakare, kada ji ir jos draugai laukė rytojaus, kuomet turėjo buti jųdviejų vestuvės, ji staiga dingo. Nieks negalėjo suprasti, kokia nelaimė jai pasitaikė. Jaunikis ir tėvai buvo labai nusiminę. Tik paskutinėmis dienomis ji atsiuntė tėvams telegramą, kuriame pranešama, kad Padėkavonės dienoje ji paėmė šliubą su kitu, tai Arthur C. House ir kad esanti labai linksma.

Lenkas Apie Lenkiją.

Abejoja ar Lenkija galės pasilaikyti, kaipo valstija.

Lenkas, Prof. Leo Wiener, sugrįžęs iš Lenkijos į Ameriką davė Harvardo universitete paskaitą iš savo kelionės, kurioje jis labai prastai išsireiškia apie buvusią savo tėvynę, tai Lenkiją. Wiener yra gimęs Varšuvoje ir mokslų ten kiek ėjęs. Amerikoje jis ilgai gyveno ir pagaliau sumanė aplankyti Lenkiją, apie kurią dabar jis maž-daug šitaip nupasakoja:

"Padėtis Lenkijoj yra pasibaisėtina. Raišų ir nudriskusių ubagų randasi abazai gatvėse; gryčios apleistos, nemaliavotos; atstatymo darbas neeina, biznis susmukęs be vilties. Visa, kur dar yra judėjimas, tai smuklėse, kurios visada yra pilnos...

"Mes negalėjome ilgai pasilaikyti Lenkijoj: gyvenimo aplinkybės, prie kurių mum prisėjo gyventi, buvo pasibaisėtinos. Net vandens nevisada galėdavai gauti užtektinai atsigerti...

"Aš labai abejoju, ar Lenkija galės pasilaikyti kaipo tauta... Kabinetas pasikeičia tris kartus į savaitę, aš manau... Kraštas pasisavino iš francuzų visas išdykavimo priemones, o geros nė vienos... Mes išbuvome Lenkijoj vienuoliką dienų ir paskui išvažiavome iš jos greičiausiu traukiniu, kokį galėjome ten gauti."

Sovietai Savinasi Bažnyčią.

Paryžiuje pastatyta graži rusų bažnyčia, Rue Daru vietoj. Šiomis dienomis ji pateko į receiverio rankas, kol bus nuspręsta kam ta bažnyčia priklauso. Ją savinasi Rusija, bolševikai, ir bažnyčios parapijos komitetas.

Susirėmimas Egipte.

Šiomis dienomis įvyko mažas anglų kariuomenės susirėmimas su egiptėnais, kurie pagaliau nusileido anglams. Anglų užmušta vienas oficieris ir sužeista aštuoni kareiviai. Kiek egiptėnų užmušta bei sužeista, laikraščiai nepaduoda. Egiptėnai reikalauja, kad anglai ištrauktų savo kariuomenę iš Egipto ir kad Egiptui butų suteikta neprigulmybė, ypač žymiai pasireiškia Sudano mieste ir jo apielinkėje. Elazhar universiteto studentai išėjo ant streiko užtai, kad anglai nepasitraukia iš Egipto, ir jie dar negrįžta tęsti savo mokslo.

Anglijos valdžia laiko svarbiu dalyku tą egiptėnų šturmavimą, tačiau ji nemano, kad jis butų kritiškas.

Nenuėję Laiškai.

WASHINGTON, lapkr. 30 d. Pasirodo, kad Amerikos žmonės nelabai paiso, ar jų laiškai nueina kur jie siunčiami, ar ne; nes šiemet atsidurė į Washingtoną 21,618,168 laiškai, kurie nebuvo galima nė pristatyti į nurodytą vietą dėl to, kad ten nesirado adresanto, nė grąžinti siuntėjui dėl to, kad nebuvo adreso atgal.

Tuose laiškuose rasta arti $126,000 įdėtų pinigų, kurių $70,000 buvo sugrąžinta siuntėjams. Imant kartu pinigus, draftus ir čekius, kurie radosi kalbamuose laiškuose, siekė virš $3,546,000.

Čechoslovakija šiomis dienomis pasirašė sutartį su Austrija prekybos reikalais.

Praguje, Čecho-Slovakijoj, randasi muzėjus, kuriame randasi visokio stiliaus-išdirbystės guzikai parodai. Muzėjus buvo uždėtas per Henry Waldes, guzikų išdirbėją.

Šešios dešimts moterų draugysčių balsavo, ar leisti savo narėms rukyti. Penkiosdešimts devynios nubalsavo, kad ne.

A. Ivo Byla.

BAGOČIAUS IŠPAŽINTIS.

Pašaukta Bagočius liudyti, arba geriau paaiškinti, kaip viskas atsitiko. Kadangi jis yra Baltic States Finance korporacijos raštininkas ir advokatas, be to dar apdovanotas gausybe žodžių, tai, žinoma, ir pasakė daugiau, negu bile koks kitas liudininkas. Jisai pats kalbėjo, iš pradžių be klausinėjimo savo advokato; nes, mat, jis, budamas pats advokatu, žino kokių taisyklių liudininkas privalo prisilaikyti. Jisai kalbėjo arti pusantros dienos, papasakodamas daug dalykų, kurie nepridės prie bylos nė šilto, nė šalto. Pavyzdžiui, jis net ir krėslui nepasigailėjo budvardžių, kuomet šiame atvėjuje, kur eina turto klausimas, krėslas, kietas, ar minkštas, neturi jokios svarbos prie bylos. Advokatai, kaip vienos, taip ir kitos pusės davė jam laisvai kalbėti. Tiktai, kada jis savo užbaigė ir kada Ivo advokatas, Ogden, paėmė jį ant taip vadinamo "cross-examination," tai tuomet jis jau turėjo "kilyti" savo žodžius gale gerklės, nes klausinėtojas jau spyrė jį laikytis prie dalyko. Girdi, pirma buvo kitas dalykas, o dabar vėl kitas. Dabar yra "dollar for dollar," atsakyk į klausimą ir viskas. Čia tai buvo sunkiausis daiktas žmogui, kuris pripratęs vartoti daug be svarbos žodžių.

Bagočius pasakė, kad jis veikė kaipo Baltic States Finance korp. advokatas ir kaipo neva Blinstrubo patarėjas, kuomet buvo parduodama lenkui tos korporacijos turtas. Pasakė, kad jo buvo noras nenuskriausti nė vieno šėrininko. Jis žiurėjęs, kad p. Ivas neatimtų iš šėrininkų vaikučių burnos duonos didesnio kasnio, nupirkdamas korporacijos turtą pigiau už kitą. Ivo advokatas gi pastebi: "Reiškia, Tamsta, sakai, kad tuom p. Ivas norėjo nuskriausti šėrininkus, kuomet pastarieji nubalsavo jam už tiek parduoti?" Kambaryje pasidarė gardus juokas. Tiesa, Ivo adv. Ogden daug sykių privedė dalyką taip, kad klausantiems buvo juoko iš liudininkų pasakojimo.

Bagočiui prisiėjo išaiškinti, kaip ten buvo, kad ant tų balatų kuriomis buvo balsuota parduoti p. Ivui korporacijos turtą, ant vienų randasi tik "$77,500.00 to Ivas"; o ant kitų dar yra prirašyta "B. D. favorably considered"? Ponas Bagočius tą dalyką maž-daug šitaip paaiškino: Buvę ant jo uždėta daug darbų, jis buvęs labai nuvargęs, beveik nežinojęs, ką darąs ir štai pirmus sakinius jis parašęs pirma, o už kokį dešimt ar penkiolikos minutų dar pridurėęs "B. D. favorably considered." Tik budamas nuvargęs jis padaręs klaidą, kad to nepridurėęs ant visų balatų. O kas dėl kitokio paišelio, tai buvę taip: pirmiausia jam pasitaikė po ranka kitoks paišelis ir jis su tuom parašęs. Adv. Ogden'as klausė, kodėl šėrininkai balsuodami parduoti Vileišiui bei Blinstrubui balsavo tiesiai jiem parduoti, neatidedant tai ant direktorių rankų, kuomet gi balsuodami parduoti Ivui, tai balsavo tik atiduoti tą dalyką direktorių nuožiurai? Ar logiškai galima daryti toksai išvedimas?

Adv. Howard'as, kuris buvo p. Ivo liudininkas ir kuris skaitė balatus, kada ėjo balsavimas, tvirtino, kad "B. D. favorably considered" nesirado ant balatų, kada šėrininkai balsavo jomis, parašydami ant jų "Yes," arba "No" ir savo pavardę ir kiek šėrų turi. Tą patį sakė Dr. Jakmauh ir k. Ivo liudininkai. Antros pusės liudininkai sakė, kad buvo tas parašyta. Taigi, teismui palieka išspręsti: buvo, ar ne?

Beje, raportas tų balsavimų pasekmių yra dingęs. Pasak Ivo adv. Ogden, tas raportas geriausiai parodytų balsavimo pasekmes, bet jo nėra. Kaip jis galėjo kur dingti, kada visi kiti rekordai pasiliko? — klausia Ivo advokatas Ogdenas.

Jau abidvi pusės išklausytos ir praeitą subatą abiejų pusių advokatai statė savo argumentus prieš klausytoją Shanley. Adv. Bagočius ir jo advokatas, svetimtautis, ėmė apie keturias valandas, bandydami įrodyti, kad Blinstrubui korporacijos turtas buvo parduotas legaliai ir kad Ivas negali prie jo kabintis, kuomet korporacija nėra pasirašius jam parduoti ir dargi šėrininkai nebalsavę, kad jam parduoti — balsavę tai palikti direktorių nuožiurai, o direktoriai radę geresnį kostumerį, pardavė jam ir pabaigta.

Ivo adv. Ogden kalbėjo trumpai ir šaltai; jis neėmė nė valandos dalyką išaiškinti. Jisai pasakė, kad korporacijos turtas turi priklausyti p. Ivui, nes šėrininkai nubalsavo jam parduoti. Gi Blinstrubui pardavimas esąs nepaprastas, dėl to, kad vidurnaktyje, laike trijų ar šešių valandų buvo apie šimto tukstančių dolerių vertės turtas pervestas į kito rankas. Tas tiesiog negalima. Paskui Blinstrubas neturėjo savo advokato ir tt. Adv. Ogdenas sakė, kad "B. D. favorably considered" turėjo buti prirašyta, kada jau šėrininkai buvo nubalsavę; kad kitokio išvado ir negalima buti. Jisai dargi pasakė, kad jei apie tokius dalykus butų kalbama ne teismabutyje, tai tik juoktis reikėtų, daugiau nieko; nes esą aiškiai matyti, kaip dalykas stovi.

Taigi, dabar klausimas palikta nuspręsti teisėjui. Svarbiausia tai tas, kokį nuosprendį teisėjas išneš dėl "B. D. favorably considered," ar buvo tas parašyta, kada šėrininkai balsavo, ar tik paskui tas tapo prirašyta? Nes, mat, jei pusė šėrininkų balsavo, kad turtą tiesiai parduoti p. Ivui, o antra pusė balsavo, kad tai palikti direktorių nuožiurai, tai balsavimas palieka be reikšmės, nes balsuojant nebuvo bendro supratimo. Tą argumentą vartojo p. Bagočius. Teisėjo nuosprendis bus išneštas už kokį dešimt dienų; tada žinosime, kuri pusė bus laimėtoja tos svarbios bylos.

Lietuviams butų svarbu, jei p. Ivas gautų kalbamos korporacijos turtą; nes jos namai stovi pačiam lietuvių centre ir kaip kurie ant geriausios biznio vietos, tai ant "Broadway"; šale Šidlausko aptiekos, prieš "Darbininko" namą ir prieš tą vietą, kur dabar "Sandara" randasi.

Keleviečiai labai nenorėjo, kad p. Ivas nupirktų tuos namus, nes jie bijojo, kad "Sandara" neparsikraustytų ten. Mat, ten yra daug geresnė bizniui vieta. Kada buvo daroma sutartis p. Ivui parduoti korpacijos namus, tai kai kurie šėrininkai, matyt keleviečiai, užsispyrė, kad Ivas duotų raštišką prižadą neįsileisti į tuos namus "Sandaros," ką p. Ivas ir padarė. Tačiau, žinoma, toksai prižadas yra kaip ir be vertės. Svarbu tai paminėti tik tuo, kad keleviečiai baisiai bijosi "Sandaros," kurios vardas didėja su kiekviena diena.

Trumpai.

Jung. Valst. priėmė erelį, kaipo tautinę savo emblemą 1783 metais.

Dinosarų pėdos atrasta Šiaurinėje Arizonoje, Jung. Valst.

Jung. Valst. žymesni žmonės yra kilę sekančiai: 25.9 nuošimtis nuo ukių; 24.5 nuomištis iš sodžių ir miestelių; 24.8 nuošimtis iš mažesnių miestų; 20.6 nuošimtis iš didžiųjų miestų ir 4.1 nuošimtis iš priemiesčių.

Daroma planai išvesti šašiejų nuo New Orleans iki Portland, Oregon. Šašiejus, ant kiek bus galima, bus tiesiamas ta linija, kuri ženklino Louisianos rubežių. Tas darbas bus geras paminklas nupirkimui Jung. Valst. Louisianos.

Tris kartus daugiau uostamo tabako buvo parduota New Yorke praeitais metais, negu 1897 metais. Tas parodo, kad tabako uostymas eina vėl įmadą.

"Injun Joe," kuris sakoma buvęs svarbus Mark Twaino veikiantis asmuo apysakoje "Tom Sawyer," šiomis dienomis pasimirė, sulaukęs 102 metų amžiaus. Jisai klaidžiojo ten ir atgal Mississippi upe per septynias dešimts metų.

John Wesley laike savo gyvenimo pasakė 27,000 pamokslų.

Anglijoj dar randasi 800,000 praeito karo veteranų be darbo.

Šiemet įstoję į Jung. Valst. kolegijas yra 300,000 studentai, daugiau negu kada pirma. Bet ir tai dar nėra apie ketvirtadalis vieno nuošimčio visų gyventojų. Abelnai imant Amerikoj randasi mažiau, kai vienas piliefis baigęs kolegiją iš kiekvieno šimto gyventojų.

Ispanijoj, Cuayatre Tondeta mieste, išrinkta moteris majoru. Tai pirma moteris užima tokią vietą. Dar svarbu ir tas, kad Ispanijoj moteris neturi lygių teisių su vyrais ir jos ten negali balsuoti. Išrinkta moteris yra Marie Perez.

A.L.T.S. REIKALAI

NAUJI NARIAI PRISIRAŠĖ PRIE ALTS.

75 kp. Chicago,
Antanas Januška,
Julė Andriulienė.

76 kp. So. Boston,
Ona Sarafinas,

7 kp. So. Boston,
Charles Orentas.

SANDARIEČIAI IR KONTESTAS.

ALTS. Auksinis Kontestas šią savaitę turi permainų, nes jau vadovaujančiose eilėse pasirodė visai kiti žmonės, tas parodo, kad musų darbuotojai įmasi darbo lenktynėse Kontesto vajuj. Nauji darbuotojai stoja lenktynių eilėsna ir be abejo už savaitės kitos pasirodys pirmose eilėse vėl nauji darbuotojai.

Iki šiolei vadovaujančią rolę turėjo Connecticut Sandariečiai, bet matosi, kad kitų kolonijų smarkuoliai bando Connecticut Sandarieciams užbėgti už akių. So. Bostonietis S. Jakubauskas, mano, kad jis trumpoj ateityj sumuš rekordą visų jo konkurentų. Tačiau sunku pasakyti, kaip istikrųjų bus, nes šiandien gavome Telefonogramą iš New Britono veikėjo A. Buinicko, kuris sako: Aš susivėlinau šią savaitę lenktynėse, bet jau su pradžia gruodžio pasivysiu visus smarkuolius, nes manau, pasileisti su vietos vargonininku per lietuvių šeimynas kalėdodamas ir be abejo visi mano konkurentai bus sumušti lenktynėse." Valio Buinickui! mes pilnai pasitikime, kad pil. Buinickas nebus paskutinis. Taipgi musų korespondentas pranešė, kad pil. Ragelis, New Britainietis, taipgi jau žada nepasiduoti Buinickui, vietiniui savo draugui, ir kaip musų koresp. praneša, tai Ragelis, yra vienas iš veikliųjų darbuotojų lengvai galės kompetuoti lenktynėse su smarkuoliu Buinicku.

Pittsburghas kol kas tyli, yra trumpa žinutė, kad buk tai pittsburgiečiai Virbickas, R. Paplauskas, Žemaitis, Skrebis, Kuizinas ir kiti stiprina savo pozicijas ir žada tuojaus pasirodyti lenktynių vajuj prieš visus, nežiurint, kas prieš juos stotų konkurencijon.

Detroitas jau pradeda judintis. Rašo mums Masionis sekančiai: "Buvau labai užimtas pastaruoju laiku, bet jau baigiu apsidirbti su draugijų reikalais ir trumpoj ateityj manau, kad mes Detroitiečiai nebusime paskutinėj eilėj kontestininkų. Siunčiu dabar porą naujų skaitytojų ir ryt ar poryt gausite visą tuziną."

Bridgeport'o, Conn. darbuotojas pil. Remeika, taipgi užsiregistravo ir sako: "Aš manau Kontesto vajuj laimėti pigiausią dovaną, bet Konteste dalyvausiu." Pil. Remeika, matytis nesigiria savo smarkumu, bet dovaną žada laimėti, kas daugiau prieš Remeiką konkurencijon stosite? Be abejonės New Havено Sandariečiai dabar jau pasisakys apie savo planus.

Bristolio Sandariečiai praneša, kad stoja į konkurenciją prieš Waterburio draugus. Vai, vai. Svarbu bus patirti, ar Bristoliečiai išgązdins Waterburiečius? Bristoliečiai, atminkit, kad didysis Waterburys yra atstovaujamas pil. Kvaraticjaus, o tenai yra ir daugiaus smarkių Sandariečių. Tiesa, Bristolo Sandariečiai pasirodė daug nuveikę pereitą metą ir nors jų mažas skaičius, vienok pas juos yra energijos ir gerų norų, o Konteste tik energija ir geri norai žada pasisekimą. Svarbu žinoti kas išeis iš Connecticut Sandariečių konkurencijos.

V. M. Č.

SANDARIEČIAI Į DARBĄ.

Noriu pridurti keletą žodžių iš savo pusės reikale Auksinio Kontesto. Daug jau musų vienminčių pradėjo organizatyvį darbą, stodami Kontesto vajun, bet dalelė musų darbuotojų, daugybė arba didžiuma kuopų veikėjų ir narių neatsiliepė. Tyli, rodos laukia, kad kas paraginčų juos prie organizatyvio darbo.

KONTESTAS IR MUSŲ KVOTIMAI.

Auksinis Kontestas yra musų kvotimai. Kontesto vajuj mes Sandariečiai pasirodysime ant kiek mes rupinamės savo Organizacijos reikalais ir per ją musų idealų siekimu. Šis Vajus kaip tik duoda progą patirti mus visus kaipo ideališkos organizacijos narius. Aišku, kuriems rupi musų idėjos siekiai ir organizacijos darbas, tie visi stosime Kontesto vajun, nes šis vajus daug reiškia organizacijos ateities tolimesniui veikimui lietuvių visuomenės labui. Daug reiškia ir musų partijiniui politikos veikimui ateity kaip čia Amerikoj, taip ir Lietuvoj.

Sandariečiai ir Sandarietės, jeigu mes norime, kad musų idealas kaip politinis, taip kulturinis butų atsiektas, tai privalome kiekvienas butinai stoti organizatyvin darban ir savo darbu parodyti musų visų norą. Neužtenka pasakyti, kad jau aš atlikau savo užduotį pereitą metą, ne, dabar visų yra pareiga šiame Auksiniame Kontesto vajuj padirbėti ir savo darbu pasirodyti, kad mums apeina reikalai musų Organo.

Dalyvaujanti musų draugai šiame Konteste bus pažymėti Organizacijos rekorde, kaipo tikri tėvynainiai, geri Sandariečiai. Šis Kontesto vajus padarys kvotimus kiekvieno musų ir pabaigoj Kontesto sužinosime kiek musų draugų ir draugių Sandariečių yra 100 nuošimčių (šimto procentų) atsidavusių ALTS. Idealams. Pamatysime, ar kiekviena musų kuopa buvo atstovaujama šiame Konteste. Todėlei prašau, mano, mieli vienminčiai ir vienmintės Sandariečiai, visus kaip vieną stoti organizatyvin darban, lai nepaliks nei vienos kuopos, kuri nebutų atstovaujama šiame Auksiniame Konteste. Lai visos kuopos bus pažymėtos Organizacijos rekorde. Laikas jau dabar pradėti darbą, nelaukite ilgai, pirmame savo kuopos susirinkime išrinkite veikėjus darbuotojus Kontesto vajun. Išrinkti žmonės turi buti perstatyti Centro valdybai kogreičiausia. Taipgi prašau visus narius, kad šiame vajuj kiekvienas iš jusų prirašytumėte nors po vieną naują narį ar skaitytoją.

ALTS. C. Sekretorius,
V. M. ČEKANAUSKAS.

KAS LAIMĖS DOVANAS.

Daugelis musų darbuotojų Auksiniame Konteste susidomėję kas laimės tas brangias dovanas. Mes turime pasakyti, kad dabar yra labai sunku pasakyti bei numatyti laimėtojus, nes veik visi yra ant lygaus skaičiaus laipsnių (points) lenktynėse. Tiesa, keturi darbuotojai jau suspėjo gana sparčiai pasivaryti pirmyn, jais yra G. Levišauskas, S. Jakubauskas, Buinickas ir Virbickas; bet tas dar nereiškia, kad jau jie nebus pralenkti.

Kontesto lenktynių dar tik pradžia, yra laiko visiems dėl lenktynių. Tiesa, dabar yra patogus laikas užrašinėjimui laikraštį, nes prieš Kalėdas daugelis žmonių užrašo laikraščius kalėdinėms dovanoms, perka knygas dėl savo draugų, todėl kiekvienas turi gerą progą dabar pasinaudoti patarnaudamas visiems žmonėms prieš Kalėdas, kuomet daugybė žmonių nori siųsti Laikraštį savo giminėms Lietuvon ir čia Amerike Kalėdinių dovanų.

Apie laimėjimą dovanų aišku, kad kas nors laimės jas. Lenktyniavimas taipgi priklauso nuo ne nuo gabumų Kontestininkų, bet nuo realio darbo, taip išsireiškė p. G. Levišauskas, Harffordo veikėjas. Jis sako mums savo laiške sekančiai: Gerb. KONTESTO Vedėjai: aš maniau, kad Konteste lenktyniauti tai yra labai sunku, bet yra visai kas kita. Mat aš pirmu kartu savo gyvenime esu Kontesto lenktynėse ir manau, kad užrašymas laikraščio yra sunkus darbas, vienok kitaip yra. Lietuviai kiek man teko susitikti užrašinėjant laikraštį, visi maloniai užsirašo ir dar padėkavoja už mano patarnavimą." Taip panašiai pareiškė ir kiti darbuotojai. Be abejo pil. Levišauskas, laimės vieną iš brangių dovanų, nes jis matomai neleidžia liuoslaikį veltui, kaip tik priešingai, jis lanko lietuvių šeimynas kaip tik jam laikas pavelija. Mes patariame kiekvienam Konteste dalyvaujančių paimti pavyzdį nuo p. Levišausko, tada tikrai busite laimėtojais Konteste.

Kontesto Komitetas:
Dr. J. L. Pašakarnis,
Adv. Wm. Harvard,
Adv. B. J. Gailius.

I-mo APSKRIČIO KUOPOMS.

Visos Sandaros kuopos, priklausančios prie I-mo Apskričio, kaip galite greitai, malonėkite man nurodyti po vieną kuopos valdybos narį, su kuriuom Apskričio Valdyba laikas nuo laiko galėtų turėti susinešimus.

Apskričio valdyba daro didelius planus šio sezono veikimui ir jei tik bus pritarimo nuo kuopų, tai šiais metais bus nuveikta daug didelių darbų.

Prašau visų kuopų rimtai reaguoti Apskričio valdybos darančius žygius ir kiekviename žingsnyje paremti. Jei bus gera kooperacija tarp kuopų ir Apskričio valdybos, tai bus nuveikiami pabriežti darbai.

Taipgi prašau kuopų valdybų, kad kiekvienas kuopų susirinkimas, jei jis nebus skelbiamas organe, tai kad bent atvirute butų pranešamas Apskričio valdybai, nes valdyba kiekvienam kuopos susirinkimui pasistengs ką naujo pranešti ir kuopas painformuoti, kaip apie Organizacijos reikalus, apie Apskričio valdybos tolimesnius suplanuotus darbus, taip ir abelnai politinį bėgį.

Pilnai tikiu, kad kuopos paklausys šių kelių mano žodžių, o tas palengvins mums įvykinti gyveniman visus Apskričio suvažiavimo tarimus.

K. J. PAULAUSKAS,
I-mo Apskr. Sekret.

Kontesto Eiga

AUKSINIO KONTESTO REZULTATAI.	Skaičius Laipsnių (Points)
S. JAKUBAUSKAS, South Boston, Mass.	450
G. LEVIŠAUSKAS, Hartford, Conn.	410
A. BUINICKIS, New Britain, Conn.	313
J. VIRBICKAS, Pittsburgh, Pa.	150
J. LEKYS, Dorchester, Mass.	135
J. NAUBURIS, South Boston, Mass.	110
PONIA O. PALUBECKIENĖ, South Boston, Mass.	110
J. RAGELIS, New Britain, Conn.	90
S. KONTAUTAS, So. Boston, Mass.	80
S. K. GRIŠIUS, Chicago, Ill.	60
A. KRIAUČIALIS, Worcester, Mass	60
M. L. MASIONIS, Detroit, Mich.	55
B. KONTRIM, So. Boston, Mass.	50
P-lė V. SAČIKAUSKAITĖ, Pittsburgh, Pa.	30
R. PAPLAUSKAS, Pittsburgh, Pa.	30
MOCKEVIČIUS A., Rochester, N. Y.	30
A. GUMAUSKAS, Providence, R. I.	25

Kurie Bus Laimėtojai Brangių Auksinių Dovanų?

Auksinio Kontesto Dovanos.

VIENUOLIKA BRANGIŲ AUKSINIŲ DOVANŲ TIEMS KURIE UŽRAŠYS DAUGIAUSIA SANDARAI SKAITYTOJŲ.

1-ma DOVANA	DEIMANTO ŽIEDAS UŽ	$125.00	KNYGOMS $15.00
2-ra DOVANA	HAMILTON AUKSO LAIKRODĖLIS	$100.00	KNYGOMS $15.00
3-čia DOVANA	ELGIN AUKSO LAIKRODĖLIS	$ 75.00	KNYGOMS $15.00
4-ta DOVANA	ELGIN AUKSO LAIKRODĖLIS	$ 50.00	KNYGOMS $15.00
5-ta DOVANA	AUKSO PINIGAIS	$ 25.00	KNYGOMS $15.00
6-ta DOVANA	AUKSO RETĖŽĖLIS	$ 15.00	KNYGOMS $15.00
7-ta DOVANA	AUKSINĖ RAŠOMA PLUNKSNA	$ 12.00	KNYGOMS $15.00
8-ta DOVANA	AUKSINĖ RAŠOMA PLUNKSNA	$ 10.00	KNYGOMS $15.00
9-ta DOVANA	AUKSINĖ RAŠOMA PLUNKSNA	$ 9.00	KNYGOMS $15.00
10-ta DOVANA	AUKSINĖ RAŠOMA PLUNKSNA	$ 8.00	KNYGOMS $15.00
11-ta DOVANA	AUKSINĖ RAŠOMA PLUNKSNA	$ 6.00	KNYGOMS $15.00

Minėtas Dovanas gaus be skirtumo Vyras ar Moteris. Kiekvieno laimėtojo bus įgraivintas vardas ant laimėtos dovanos, kuri bus gražia atminčia per daug metų.

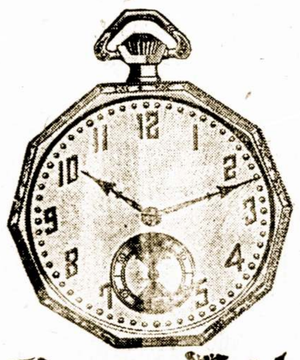

2-ra DOVANA.
Jei laimės Vyras.

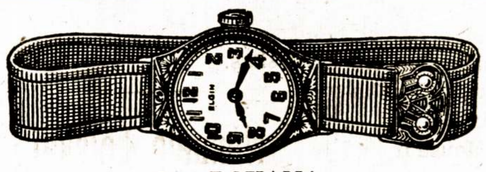

2-ra DOVANA
Jei laimės Moteris.

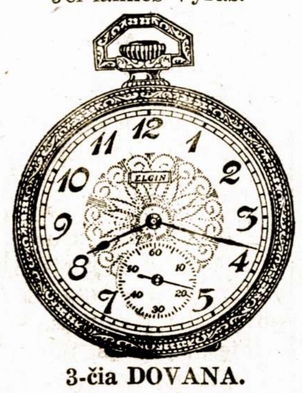

3-čia DOVANA.

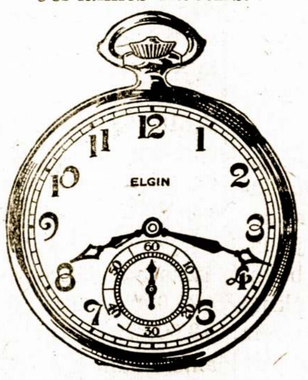

4-ta DOVANA.

VISI, KURIE NORITE PAMATYTI SKIRIAMAS DOVANAS LAIKRODĖLIUS, DEIMANTO ŽIEDĄ IR AUKSINES PLUNKSNAS, GALITE UŽEITI PAS

J. P. TUINILĄ,
110 Tremont St., Room 306,
BOSTON, MASS.

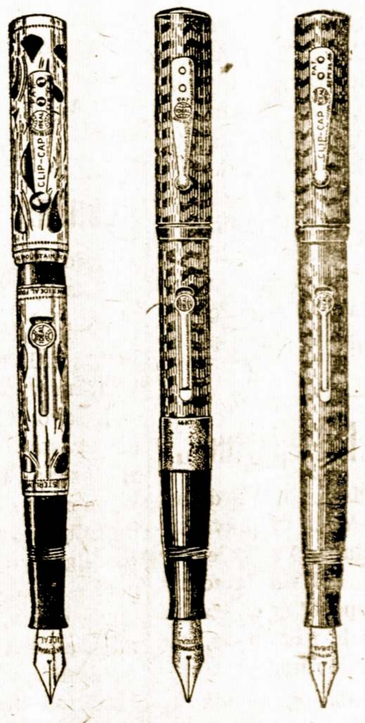

DOVANOS AUKSINĖS PLUNKSNOS.

Kurie Dar Nesate Užsiregistravę Į Kontestą, Tai Pasiskubinkite Užsiregistruot Tuojaus.

Dėlei Informacijų Kreipkities Sekančiu Antrašu:

"SANDARA"

327 E Street, So. Boston, Mass.

Borisas Lazarevskis, Vertė Tugaudis.

KORNETAS

(Pabaiga)

—Tai stebėtina, — pratęsė Kornetas. Truputį patylėjęs įtikinamai pridurė: arba jųs klystate tame, kad ji vyrą myli, arba ta poniutė prie pirmos progos, kad ir tame pačiam Charbine, kur jie važiuoja, pastatys savo vyrui ant kaktos aiškų papuošalą...

—Žinote, — kiek galėdamas šalčiau pratariau aš, — labai ir labai man nemalonu, kad tokiu tonu kalba apie pažįstamą man ponią, to labiau, apie žmoną mano kelionės draugo.

Kornetas paraudo, skambtelėjo pintinais ir prabilo visai kitaip.

—Aš suprantu, daktare, ką jųs norit pasakyti. Jusų vietoj, gal but, ir aš nekitaip pasielgčiau, bet tikėkit man kad aš nenorėjau nieko blogo pasakyti, tik einam prie išdavų:

Proto šaltų patėmijimų

Ir širdies skaudžių pažymėjimų.

Aš greit nusiraminau ir vos nesusijuokiau. Man norėjosi, kad jis dar ką nors papasakotų, bet Lezginskas užbaigė gerti ir nuėjo prie pianino. Traukinys tuo laiku sustojo.

Švelniais ir meiliais balsais, kokio tai naujo valso, prisipildė kambarys. Ir daug jaunos meilės ir geismų girdėjosi stygų akorduose. Kornetas griežė ilgai ir vis geriau ir geriau. Aš neabejoju, kad nekurie dalykai ir jo paties sukomponuoti čia pat...

Ar jis ilgėjosi ką, ar paprastai norėjo pataisyti savo upą?

Niekas, iš esančių restorane karininkų ir civilių, nekalbėjo. Dvylikta valandą atėjo ir kapitonas su žmona ir atsisėdo palei mane. Lezginskas jų nepastebėjo ir tęsė toliau. Tarškesys, jau seniai einančio traukinio netik negadino įspudžio, bet buvo panašus į akampanementą kokio tai keisto pakublo. Elektros šviesa mirgėjo atsimušdama į užšalusius langų stiklus, nes tarnas buvo užmiršęs nuleisti storas.

Švelnus kvapas nuo Liolės delskė. Kone su nustebimu ir pasigerėjimu žiurėjo ji į nugarą ir rankas Lezginsko. Paskui atsigrįžusi į vyrą prašnibždėjo:

—Pas tą vyruką milžiniški muzikos gabumai.

Pagaliau jis baigė ir atsistojo. Jurgis pakvietė Kornetą prie musų stalo ir tarė:

—Taip jųs tikras meastro.

Lezginskas šyptelėjo.

—Aš manau, ponas kapitone, kad tuo žodžiu vargu gali buti kitas pavadintas nežinantis gaidų, o aš apart jų nieko daugiau nežinau. Tai buvo vienas iš ilgiausių jo pasakių, šio vakaro kalbos.

—Labai gaila, — ramiai tarė kapitonas.

—Na, ponai, imkim iš sąrašo rinkti vakarienę, kiekvienas sulig savo skonio.

Liolė valgė daug ir visą laiką stengėsi kalbėti su kornetu. Jis atsakynėdavo labai mandagiai, bet trumpai: "taip," "ne," "gali but."

Gale vakarienės buvo matyti, kad Liolė tais atsakymais nepatenkinta. Ji pirmutinė kėlėsi nuo stalo ir neva demonstratyviai tarė:

—Aš miego noriu.

Mes užsimokėjome iš išėjome paskui jos. Tarnas, musų kupėj klojo lovas. Trims čia buvo ankštoka. Lezginskas išėjo. Buvo girdėti, sulig pentinų skambėsio, kaip jis vaikščiojo iš vieno galo kitan sustodamas ties Liolės kupe. Ji dar kartą paklausė jo apie ką tai ir gavo rimčiausį atsaką:

—Visai teisingai.

Ir tiek.

Kornetas grįžo, greitai gusariškai nusirengė, užšoko ant viršutinės kanapos ir gulė.

Ryte prabudome vėlai ties Čelebinsku. Lezginskas nenulipęs nuo viršaus apsirengė. Prie jo ugio tas buvo nelengva, bet kornėtas nušoko žemėn visai apsirengęs.

—Neprošalį gerai nusiprausti, —pratarė jis balsiai ir pasiėmęs šukas, muilą ir rankšluostį nuėjo tualėtan.

Traukinys stovėjo apie porą valandų. Diena buvo graži, be jokio vėjelio ir mažai šalta. Aš, kapitonas, Kornetas ir Liolė ilgai vaikščiojome platformėje, užėję stotin valgėme žuvies ikrų ir pagaliau buvom nufotografuoti kokio tai mėgėjo, važiuojančio tame pačiam traukinyj. Nežinodamas kokie musų santikiai vienas prie kito, mėgėjas dėl ko tai kvietė Kornetą ir Liolę nusitraukti dviese.

—Galima? —linksmai paklausė vyro.

—Kodėl ne, žinoma, karininkas ir gailestingoji seselė visuomet turi buti artimi, — pasakė kapitonas nuoširdžiai, bet vis tik nelinksmai.

Pats nežinau dėlko, bet nuo to karto pradėjau akylai tėmyti Liolę ir Lezginską. Ir laikotarpyj trijų dienų pastebėjau, kad pas Liolę visą laiką ypatingai blizga akys ir kad ji lipšni vyrui. Šiaip daugiau nieko. Galų gale man pasidarė gėda. Atmenu kaip nesmagu buvo, kada kartą naktį Kornėtas nušokęs nuo savo vietos ilgai neatėjo, paskui atėjęs ir pamatęs, kad aš guliu su degančiu papirosu, prabilo.

—Visai užmiršau, kad šiandie ryte reikėjo pasiųsti telegramą Samaron, bet niekis aš ir čia...

Išryto musų šeimyna visą laiką laikėsi kartu. Vakarais Lezginskas visada ilgai ir gražiai griežė, kol elektra restorano neužgesdavo. Prie stato, kaip ir visuomet, jis kalbėjo labai mažai. Fotografas jau spėjo pagaminti musų atmušus. Liolė ir Kornetas išėjo geriau už visus. Aš palioviau tėmijęs. Nors Lezginskas retą naktį neateidavo, bet tas mane daugiau nesielojo.

Už dviejų dienų iki Irkutsko, mes kaip ir visuomet vakarieniavome kartu. Atsimenu, kaip man nupuolė šakutė, nusilenkiau jos paimti ir vos nenugriuvau, dėlto, kad mačiau visai aiškiai ir visai arti, kaip batelis Liolės stipriai spaudžia batą Korneto. Netikėtai taip koją padėti buvo negalima. Vos išsėdėjau. Liolė viską suprato. Pažiurėjo į mane pilnu paniekos ir neapykantos žvilgsniu. Bet visą dieną ji ir kornetas linksmai ir paprastai užsilaikė. O man buvo šlykštu ir graudu. Kapitonas, kaip tyčia, kalbėjo ir su Kornetu ir su žmona ir su manim labai švelniai. Aš stengiaus nežiurėti į jį.

Prieš išvažiuosiant į rytus, man prisėjo buti ekspertu karo apygardos teisme. Kuomet įvedė salėn teisiamąjį, kad pareikšti jam teismo sprendimą, kurio jis dar nežinojo, aš patėmijau, kad teismo pirmininkas atsigręžė nuo nelaimingojo kareivio ir visą laiką stengėsi nesusitikti su juo žvilgsniais.

Dabar mano padėtis buvo dar blogesnė, dėlto, kad jaučiau save ne teisėju, bet dalyviu.

Visą laiką vengiau susitikti su Kapitonu.

Norėjosi greičiau atvažiuoti Irkutskan, kur turėjau persėsti į sanitarinį traukinį ir atsiskirti su savo sankeleiviais. Liko dar dvi naktys ir viena diena.

Apart sunkaus nusiminimo mano "dalyvavime," mane dar kankino apmaudas, kad tokia, rodos, besparnė teorija, kokio tai jaunuolio, beveik berniuko, vykdėsi taip sekmingai. Esmėje paprasta istorija paveikė į mane stipriau, negu aš laukiau. Naktimis blogai miegojau ir tankiai vaikščiojau koridoriu, man buvo sunku žiurėti į ramų ir taip arti miegantį kapitono veidą.

Lezginskas, gal but, manė, kad aš išeinu iš kupės su tikslu kliudyti jam ir jo meilužei.

Atmenu, kaip aš prabudau trečią valandą naktį ir užsirukiau papirosą. Korneto ties manim nebuvo. Kapitonas stipriai miegojo. Aš tvirtai pasiryžau miegoti iki aušrai. Mečiau papirosą mėginau užmigti, bet niekas neišėjo. Kvėpuoti buvo sunku ir norėjosi gerti. Vėl užsirukiau. Kiek ilgiau vis blogiau save jaučiau, — lyg gyvas palaidotas. Pagaliau nebeišlaikiau ir pradėjau rengties.

Kapitonas miegojo.

Duryse veik nesusimaišiau su kornėtu. Jis davė man kelią, palaukė kol aš uždarysiu duris ir švelniai tarė:

—Daktare man reikalinga su tamsta pakalbėti.

—Su mielu noru. Prašau.

—Jeigu tamsta nebijai šalčio išeisim lauk.

—Mielai sutinku, čia taip tvanku.

—Ir krosniakurys niekšas taip prikurenti... Kaip tat sunku ryj Sibiro, taigoje ir, kad už tų išsivaizdinti, kad mes jau viduvagono sienų gali buti keturiasdešimts laipsnių šaltis.

—Taaaip.

Ir man ir Kornetai instinktyviai norėjosi nutraukti pradžią nereikalingos kalbos. Jis užsirukė ploną papirosą ir tarė:

—Brangus daktare, aš neabejoju jusų kilnume dvasios ir garsingais šių dienų prityrimais. Bet jųs gi kaip ir aš apdovanoti dideliais pastabumais. Jųs, jųs, rados, pastebėjote, kad aš ir Liolė artimi. Reikalinga, kad jos vyras apie tą niekuomet nesužinotų.

—Ačiu už pasitikėjimą. Aš manau, kad tas savaime aišku. Tik pavelykit pasakyti, kad aš nenorėjau įsibrakti į jusų intinktų gyvenimą.

Tas išėjo pats per save.

—Žinau; kitaip aš bučiau pradėjęs kalbėti.

Abu nutilome. Kornetas užsirukė naują papirosą ir paklausė:

—Pamenat, daktare, musų pirmykščią kalbą?

—Pamenu, dėja, pamenu.

—Kodėl gi "dėja"?

—Todėl, kad po tokių nuotikių kiekviena meilė ir kiekvienas nuoširdus jausmas pradeda rodyties tiktai žmogaus prasimanimu, o visos moteris vištomis.

—Čionai - gi nei aš, nei Liolė tame nekalti.

—Tegul... Ant kiek aš pastebėjau, jųs su ja beveik nekalbėjote. Sakykite, kaip tas galėjo atsitikti.

—O taip. Dieną su ja stovėjau toj pačioj vietoj ką ir dabar, aš mačiau ir jaučiau, kad aš jai patinku. Ji ilgai žiurėjo į mane ir galop paklausė: "Apie ką jųs manot?" Aš atsakiau: "Apie tą, apie ką ir jųs." Ji paraudo ir tarė: "Tai neduok Dieve." O vakare, kuomet jųs ir kapitonas buvote restorane, aš įėjau į jos kupę ir ten atsitiko tas, kas turėjo atsitikti. Matote tas viskas, rodos, keista, bet Dievas ir moterys mane myli ir dėlto gal but, aš iki šiam laikui neatsiteisiu jam už savo kaltes. Tačiau geriau grįžti į kupę.

Stengdamies neskambinant pintinų, įėjome tyliai ir nusirengėme.

Kapitonas miegojo.

Už dienos aš atsisveikinau su savo sankeleiviais. Prasidėjo naujas gyvenimas, sanitariniam traukinyj; gyvenimas, toj prasmėj žodžio, ne dėl savęs. Nebuvo laiko netik dėl to, kad skaityti, mąstyti ir prisiminti, bet dar miegui ir valgiui. Pirmam musų traukinyj buvo daugiau dviejų šimtų sunkiai sužeistų žmonių, prie nedidelio medicinos personalo. Buvo ir pamišėlių, bet nė vieno psichiatro. Vien perrišimui išeidavo veik visa diena.

Aš visai pamiršau kapitoną, jo žmoną ir Kornetą. Rodėsi keista, kad pasaulyje yra tokių žmonių, kurie niekur nevažiuoja. Mes pailsėjome grįždami Charbinan. Balandžio mėnesyj po mušio ties Tiurenčina vėl prasidėjo darbuotė.

Man neprisiėjo vežti savo traukinyj Korneto. Lezginsko, bet visgi aš jį mačiau ligonbutyj. Sviedinio skeveldra jam išplėšė kąsnį mėsos kirkšnyje ir suardė žemutinę dalį pilvo. Tik dėka jo jaunystės ir stiprios sveikatos, jis pernešė dviejų dienų kelią nuo Tiurenčinos iki Charbino, bet čia jau prasidėjo uždegimas kraujo.

Keliom minutom aš susilaikiau ties jo lova. Artinosi mirtis. Šaltu prakaitu išpiltas Kornetas, ką tai šaukė, o manęs nepažino.

Kad Galėčiau.

Kad gyvenime galėčiau
But mažu paukšteliu,
Dieną, naktį vis čiulbėti
Ant medžių šakelių...

Tai meilužė aš dėl tavęs
Gražiai vis čiulbėčiau,
Tu klausytum mano dainos,
Tave sužavėčiau.

Kad galėčiau but gėlele
Puikiai aš klestėčiau,
Tau patiktų mano žiedas...
Tave vis regėčiau.

Kad galėčiau buti aru,
Tvirtu tuom sparnuočiu,
Skrisčiau tada į padangę,
Tau žvaigždės ieškočiau.

O atradęs ją atneščiau
Prie tavęs, mieloji,
Tu pagirtum, aš patikčiau
Tau tuomet gražioji...

Kad galėčiau but vėjeliu
Švelniai pust, mylėti,
Tavo skaistąjį veidelį
Tektų nubučiuoti...

Kad galėčiau aš pavirsti
Į kietą kelelį,
Kuriuom tankiai vaikštinėji,
Miela mergužėle.

Aš norėčiau but tuo visu,
Kas tik tau patiktų,
Dėl tavęs tik ir gyventi,
Kad gamta sutiktų!

J. Medžiaušis.

Kurtuvėnai.

Mikas Petrauskas.

DIENYNO NUOTRUPOS

Spalių 12 d. Buvau "Aušros" gimnazijos tėvų susirinkime. Pasirodo, kad lietuviams butinai reikia statyt Kaune naują didelę gimnaziją, nes negali sutalpinti moksleivių. Gimnazijos rumai tiek perpildyti, kad kasdien eina mokslas net trejais atvejais, t.y. prasideda ryte 7:30 val. ir baigiasi 10 val. vakare.

Vakare, aš ir Dr. Vinikas buvome svečiuose pas Amerikos konsulą. Klausėme Radijo. Buvo susisiekta su Karaliaučium, Berlinu, Leipzigu ir Londonu. Leipzige statė operą "Faustą" ir girdėjosi mums gerai, o Londonas, kaip ir Amerika — barškina džiazą.

Spalių 13 d. Pradėta statyt mums namas. Mano sklypo žemės numeris 190, žaliajame Kalne. Visas vargas, kad pamatų kast negalima, nes per dvi pėdas iškasus bėga vanduo. Reiks klot pamatuosna geležiniai bėgiai. Atvažiavo Švedų ministeris.

Spalių 14 d. Užpirkinėju namams cementą, geležį ir tt.

Klaipėdėčiai kelia balsą, kad jiems butų įsteigta tikra lietuviška opera.

Spalių 15 d. Šiandien su gerb. Kauno gubernatoriumi nutarėme taisyt šulnį iš pusės, nes jo sklypas žemės šalimais mano.

Spalių 16 d. Pradėjau keltis ryte apie 5-6 val., kad ką nors paskaičius ar parašius; dieną nėr laiko, ypač gyvenant viešbutyje.

Spalių 17 d. Aš ir Kipras statome namą pusiau. Namas murinis, keturių šeimynų. Bus mums vargo, nes truks pinigų. Pasirodo, kad inžinieriaus apskaitliavimas buvo trečdaliu mažesnis, negu ištikrųjų išeina.

Spalių 18 d. Buvo pas mane Dr. J. Šlapelis su duktere Laimute, mano krikštadukre. Jie iš Vilniaus atvažiavo tyčia Vileišyčių vestuvėsna.

Spalių 19 d. Šiandien Jono Vileišio dukterų vestuvės. Birutė ištekėjo už Dr. A. Jurgelionio, o Alenytė — už Dr. M. Devenio. Tokio vestuvinio triukšmo Lietuvoje dar nėra buvę. Žmonių buvo pilnos gatvės, arti p. Vileišio namų ir policijai prisičjo tvarką vest. Gėlių buvo tiek, kad užversti visi namai rožėmis ir chrizantemais. Virš šimto pasveikinimų — telegramų.

Spalių 20 d. Valstybiniame teatre buvo debiutai naujiems artistams veikale "Klasta ir Meilė." Buvo matyt gerų pajėgų. Debiutavo ir dvejetas žydų.

(Bus daugiau)

Mokslas.

Kazys Plungė.

KAIP UŽHIPNOTIZUOTI VABALUS.

Jeigu vištą paguldysi ant nugaros ir taip palaikysi trumpą laiką tai ji paskui pati taip gulės, nors ir busi atėmęs nuo jos rankas.

Taip galima padaryti ir daugeliui kitiems paukščiams, gyvuliams, net ir vabalams. Francuzų saintistas M. Etienne Ribaud, kuris yra padaręs tukstančius bandymų, tvirtina, kad toksai nepasijudinimo stovis galima įteikti visiems vabalams, vėžiams ir jiems gimininginiems sutvėrimams.

Ant vabalų nugaros randasi daug pajautimo nervų, kurie susideda iš dviejų eilių. Vieną eilę, jei paliesi, vabalas turės didžiausią norą lėkti, veikti ir jis taip darys. O jei paliesi kitą eilę jo nervų, jis turės kaip tik priešingą jausmą — visas jo krutėjimas paliaus; jis atrodys tarytum butų negyvas. Bet kada jį atverti atgal ant kojų, tai jis vėl pradeda krutėti, kaip ir pirma. Tai yra savotiškos rušies vabalų hipnotizavimas.

EVOLIUCIJOS KONSEPCIJOS ĮTAKA Į MODERNINĘ FILOZIFIJĄ.

(Sekta)

Sunku yra išvesti aiškią ežią tarp filozofijos ir gamtamokslio. Naturalistas, kurs įveda naują principą, bei demonstruoja faktą, kurs užmeta naują šviesą ant egzistancijos, ne tik yra svarbus filozofijai, bet ir jis patsai yra filozofas, imant platesnėj žodžio prasmėje. Filozofijos tikslas, kaip jis privalo buti, yra surasti tokį permatymą, nuo kurio paeitų fundamentalė fenomena ir principai tam tikro mokslo, kur butų galima matyti jų gimininga svarba ir konekcija. Bet filozofija apribotame supratime visada darė įtaką į filozofiją platesniam supratime. Graikų filozofija buvo po įtaka logikos ir matematikos, moderninė filosofija yra po įtaka gamtamokslio. Charles Darwino vardas stovi greta Galilejaus, Newtono ir Roberto Mayerio — tai vyrai, kurie yra pakėlę naujas problemas ir žymiai pakeitę musų supratimą apie pasaulį.

Visų pirmiausia mes turime pabrėžti Darvino asmenybę. Gilus jo mylėjimas teisybės, nepaliaujantis jo ieškojimas, platus jo horizontas ir nuolatinis jo savęs perkratinėjimas padaro jį pavyzdžiu, net ir tada, jeigu kokiu nors budu jo rezultatai ir teorijos pasiliktų tiktai kaipo istorinės svarbos dalykas. Intelektualėj karalijoj pirmiausis objektas yra stengtis pasiekti aukštas viršunes, nuo kurių butų galima plačiai ir toli aplink matyti, ir pasiekti jas teisingai, nuolat dirbant, surandant vis naujo ir naujo, ir pagaliau neapsvaigti, kada į tas viršunes jau įkopta. Darviniečiai kartais yra apsvaigę, bet Darwinas niekada. Jisai iš pat pradžios buvo didelė svarba savo hypotezės; ne vien dėl to, kad išrišė seną klausimą, kaip suprasti gyvybę; nevien dėl to, kad nupiešė puikų paveikslą, kuris atidengia gamtos evoliuciją; bet ir dėl to, kad jo metodės pridavė inspiracijos ir noro studijuoti komparativę anatomiją, instinktą, įgimtį; ir pagaliau dėl to, kad tas padarė įtaką į visą egzistancijos konsepciją. Jis pasižymėjo savo sąsiuviny 1837 m.: "Mano teorija duotų zestą dabartinei fosilų komparativei anatomijai; ji priverstų studijuoti instinktą, įgimtį ir proto įgimtį, paveiktų į visą metafiziką."

Mes galime išskirti keturias svarbias vietas, kur Darvinas turi filozofinės svarbos.

Evoliucijos hypotezė yra daug senesnė už Darviną; ištikrųjų, tai seniausis dalykas, kuris buvo spėliojamas žmogaus proto. Aštuonioliktam šimtmety tas klausimas buvo pakeltas Dideroto ir Lametrie ir primintas Kanto (1786 m.). Kaip mes matysime toliau, apie tai buvo kalbama kelių filozofų ir pradžioj devynioliko šimtmečio. Savo įžangoj prie "Veislių Kilmė," Darvinas pamini naturalistus, kurie buvo jo pirmtakunais. Tačiaus jisai pastatė evoliucijos hypotezę taip energingam ir aiškiam bude, kad tas atkreipė domėsio visų mokslinčių daug daugiau, negu prieš atspauzdinimą "Kilmės."

Toliau, jo mokinimo svarba remiasi ant fakto, jog jis, daug daugiau negu jo pirmtakunai, net ir Lamarkas, ieškojo savo hypotezei pamato, pabudavoto iš apskelbtų faktų. Modernitis mokslas prasideda su reikalavimu (Keplerio ir Newtono) įrodymų **varae causae**; šitą reikalavimą Darvinas patsai darbščiai pasistengė patenkinti. O to pasekmė yra turtas, kurį jisai surinko savo observacija ir eksperimentais. Jisai ne vien tik perkratė seną hyptezę, bet dar rado reikalingu pastiprinti ją faktais. Ar specialė priežastis, ant kurios jisai parėmė veislių kilmes —Gamtinę Selekciją — išaiškinimą, yra pakankama, ar ne, tai dabar yra tema svarstymui. Ir jis patsai turėjo abejonės šitame klausime. Tačiau kritika, taikoma į tą hypotezę, pataiko į Darviniečius, o ne į patį Darviną. Nenuilstančiam savo ieškojime empirikalio įrodymo jisai yra modelis net ir savo antagonistams: is privertė juos rišti gyvenimo problemą kitais budais, negu pirmiau buvo prisilaikoma.

(Bus daugiau)

Borisas Lazarevskis, Vertė Tugaudis.

KORNETAS

(Pabaiga)

—Tai stebėtina, — pratęsė Kornetas. Truputį patylėjęs įtikinamai pridurė: arba jųs klystate tame, kad ji vyrą myli, arba ta poniutė prie pirmos progos, kad ir tame pačiam Charbine, kur jie važiuoja, pastatys savo vyrui ant kaktos aiškų papuošalą...

—Žinote, — kiek galėdamas šalčiau pratariau aš, — labai ir labai man nemalonu, kad tokiu tonu kalba apie pažįstamą man ponią, to labiau, apie žmoną mano kelionės draugo.

Kornetas paraudo, skambtelėjo pintinais ir prabilo visai kitaip.

—Aš suprantu, daktare, ką jųs norit pasakyti. Jusų vietoj, gal but, ir aš nekitaip pasielgčiau, bet tikėkit man kad aš nenorėjau nieko blogo pasakyti, tik einam prie išdavų:

Proto šaltų patėmijimų
Ir širdies skaudžių pažymėjimų.

Aš greit nusiraminau ir vos nesusijuokiau. Man norėjosi, kad jis dar ką nors papasakotų, bet Lezginskas užbaigė gerti ir nuėjo prie pianino. Traukinys tuo laiku sustojo.

Švelniais ir meiliais balsais, kokio tai naujo valso, prisipildė kambarys. Ir daug jaunos meilės ir geismų girdėjosi stygų akorduose. Kornetas griežė ilgai ir vis geriau ir geriau. Aš neabejoju, kad nekurie dalykai ir jo paties su omponuoti čia pat...

Ar jis ilgėjosi ką, ar paprastai norėjo pataisyti savo upą?

Niekas, iš esančių restorane karininkų ir civilių, nekalbėjo. Dvylikta valandą atėjo ir kapitonas su žmona ir atsisėdo palei mane. Lezginskas jų nepastebėjo ir tęsė toliau. Tarškesys, jau seniai einančio traukinio netik negadino įspudžio, bet buvo panašus į akampanementą kokio tai keisto pakublo. Elektros šviesa mirgėjo atsimušdama į užšalusius langų stiklus, nes tarnas buvo užmiršęs nuleisti storas.

Švelnus kvapas nuo Liolės delskė. Kone su nustebimu ir pasigerėjimu žiurėjo ji į nugarą ir rankas Lezginsko. Paskui atsigrįžusi į vyrą prašnibždėjo:

—Pas tą vyruką milžiniški muzikos gabumai.

Pagaliau jis baigė ir atsistojo. Jurgis pakvietė Kornetą prie musų stalo ir tarė:

—Taip jųs tikras meastro.

Lezginskas šyptelėjo.

—Aš manau, ponas kapitone, kad tuo žodžiu vargu gali buti kitas pavadintas nežinantis gaidų, o aš apart jų nieko daugiau nežinau. Tai buvo vienas iš ilgiausių jo pasakių, šio vakaro kalbos.

—Labai gaila, — ramiai tarė kapitonas.

—Na, ponai, imkim iš sąrašo rinkti vakarienę, kiekvienas sulig savo skonio.

Liolė valgė daug ir visą laiką stengėsi kalbėti su kornetu. Jis atsakynėdavo labai mandagiai, bet trumpai: "taip," "ne," "gali but."

Gale vakarienės buvo matyti, kad Liolė tais atsakymais nepatenkinta. Ji pirmutinė kėlėsi nuo stalo ir neva demonstratyviai tarė:

—Aš miego noriu.

Mes užsimokėjome iš išėjome paskui jos. Tarnas, musų kupėj klojo lovas. Trims čia buvo ankštoka. Lezginskas išėjo. Buvo girdėti, sulig pentinų skambėsio, kaip jis vaikščiojo iš vieno galo kitan sustodamas ties Liolės kupe. Ji dar kartą paklausė jo apie ką tai ir gavo rimčiausį atsaką:

—Visai teisingai.

Ir tiek.

Kornetas grįžo, greitai gusariškai nusirengė, užšoko ant viršutinės kanapos ir gulė.

Ryte prabudome vėlai ties Čelebinsku. Lezginskas nenulipęs nuo viršaus apsirengė. Prie jo ugio tas buvo nelengva, bet kornėtas nušoko žemėn visai apsirengęs.

—Neprošalį gerai nusiprausti, —pratarė jis balsiai ir pasiėmęs šukas, muilą ir rankšluostį nuėjo tualėtan.

Traukinys stovėjo apie porą valandų. Diena buvo graži, be jokio vėjelio ir mažai šalta. Aš, kapitonas, Kornetas ir Liolė ilgai vaikščiojome platformėje, užėję stotin valgėme žuvies ikrų ir pagaliau buvom nufotografuoti kokio tai mėgėjo, važiuojančio tame pačiam traukinyj. Nežinodamas kokie musų santikiai vienas prie kito, mėgėjas dėl ko tai kvietė Kornetą ir Liolę nusitraukti dviese.

—Galima? —linksmai paklausė vyro.

—Kodėl ne, žinoma, karininkas ir gailestingoji seselė visuomet turi buti artimi, — pasakė kapitonas nuoširdžiai, bet vis tik nelinksmai.

Pats nežinau dėlko, bet nuo to karto pradėjau akylai tėmyti Liolę ir Lezginską. Ir laikotarpyj trijų dienų pastebėjau, kad pas Liolę visą laiką ypatingai blizga akys ir kad ji lipšni vyrui. Šiaip daugiau nieko. Galų gale man pasidarė gėda. Atmenu kaip nesmagu buvo, kada kartą naktį Kornėtas nušokęs nuo savo vietos ilgai neatėjo, paskui atėjęs ir pamatęs, kad aš guliu su degančiu papirosu, prabilo.

—Visai užmiršau, kad šiandie ryte reikėjo pasiųsti telegramą Samaron, bet niekis aš ir čia...

Išryto musų šeimyna visą laiką laikėsi kartu. Vakarais Lezginskas visada ilgai ir gražiai griežė, kol elektra restorano neužgesdavo. Prie stato, kaip ir visuomet, jis kalbėjo labai mažai. Fotografas jau spėjo pagaminti musų atmušus. Liolė ir Kornetas išėjo geriau už visus. Aš palioviau tėmijęs. Nors Lezginskas retą naktį neateidavo, bet tas mane daugiau nesielojo.

Už dviejų dienų iki Irkutsko, mes kaip ir visuomet vakarieniavome kartu. Atsimenu, kaip man nupuolė šakutė, nusilenkiau jos paimti ir vos nenugriuvau, dėlto, kad mačiau visai aiškiai ir visai arti, kaip batelis Liolės stipriai spaudžia batą Korneto. Netikėtai taip koją padėti buvo negalima. Vos išsėdėjau. Liolė viską suprato. Pažiurėjo į mane pilnu paniekos ir neapykantos žvilgsniu. Bet visą dieną ji ir kornetas linksmai ir paprastai užsilaikė. O man buvo šlykštu ir graudu. Kapitonas, kaip tyčia, kalbėjo ir su Kornetu ir su žmona ir su manim labai švelniai. Aš stengiaus nežiurėti į jį.

Prieš išvažiuosiant į rytus, man prisėjo buti ekspertu karo apygardos teisme. Kuomet įvedė salėn teisiamąjį, kad pareikšti jam teismo sprendimą, kurio jis dar nežinojo, aš patėmijau, kad teismo pirmininkas atsigręžė nuo nelaimingojo kareivio ir visą laiką stengėsi nesusitikti su juo žvilgsniais.

Dabar mano padėtis buvo dar blogesnė, dėlto, kad jaučiau save ne teisėju, bet dalyviu.

Visą laiką vengiau susitikti su Kapitonu.

Norėjosi greičiau atvažiuoti Irkutskan, kur turėjau persėsti į sanitarinį traukinį ir atsiskirti su savo sankeleiviais. Liko dar dvi naktys ir viena diena.

Apart sunkaus nusiminimo mano "dalyvavime," mane dar kankino apmaudas, kad tokia, rodos, besparnė teorija, kokio tai jaunuolio, beveik berniuko, vykdėsi taip sekmingai. Esmėje paprasta istorija paveikė į mane stipriau, negu aš laukiau. Naktimis blogai miegojau ir tankiai vaikščiojau koridoriu, man buvo sunku žiurėti į ramų ir taip arti miegantį kapitono veidą.

Lezginskas, gal but, manė, kad aš išeinu iš kupės su tikslu kliudyti jam ir jo meilužei.

Atmenu, kaip aš prabudau trečią valandą naktį ir užsirukiau papirosą. Korneto ties manim nebuvo. Kapitonas stipriai miegojo. Aš tvirtai pasiryžau miegoti iki aušrai. Mečiau papirosą mėginau užmigti, bet niekas neišėjo. Kvėpuoti buvo sunku ir norėjosi gerti. Vėl užsirukiau. Kiek ilgiau vis blogiau save jaučiau, — lyg gyvas palaidotas. Pagaliau nebeišlaikiau ir pradėjau rengties.

Kapitonas miegojo.

Duryse veik nesusimaišiau su kornėtu. Jis davė man kelią, palaukė kol aš uždarysiu duris ir švelniai tarė:

—Daktare man reikalinga su tamsta pakalbėti.

—Su mielu noru. Prašau.

—Jeigu tamsta nebijai šalčio išeisim lauk.

—Mielai sutinku, čia taip tvanku.

—Ir krosniakurys niekšas taip prikurenti... Kaip tat sunku ryj Sibiro, taigoje ir, kad už tų išsivaizdinti, kad mes jau viduvagono sienų gali buti keturiasdešimts laipsnių šaltis.

—Taaaip.

Ir man ir Kornetai instinktyviai norėjosi nutraukti pradžią nereikalingos kalbos. Jis užsirukė ploną papirosą ir tarė:

—Brangus daktare, aš neabejoju jusų kilnume dvasios ir garsingais šių dienų prityrimais. Bet jųs gi kaip ir aš apdovanoti dideliais pastabumais. Jųs, jųs, rados, pastebėjote, kad aš ir Liolė artimi. Reikalinga, kad jos vyras apie tą niekuomet nesužinotų.

—Ačiu už pasitikėjimą. Aš manau, kad tas savaime aišku. Tik pavelykit pasakyti, kad aš nenorėjau įsibrakti į jusų intinktų gyvenimą.

Tas išėjo pats per save.

—Žinau; kitaip aš bučiau pradėjęs kalbėti.

Abu nutilome. Kornetas užsirukė naują papirosą ir paklausė:

—Pamenat, daktare, musų pirmykščią kalbą?

—Pamenu, dėja, pamenu.

—Kodėl gi "dėja"?

—Todėl, kad po tokių nuotikių kiekviena meilė ir kiekvienas nuoširdus jausmas pradeda rodyties tiktai žmogaus prasimanimu, o visos moteris vištomis.

—Čionai - gi nei aš, nei Liolė tame nekalti.

—Tegul... Ant kiek aš pastebėjau, jųs su ja beveik nekalbėjote. Sakykite, kaip tas galėjo atsitikti.

—O taip. Dieną su ja stovėjau toj pačioj vietoj ką ir dabar, aš mačiau ir jaučiau, kad aš jai patinku. Ji ilgai žiurėjo į mane ir galop paklausė: "Apie ką jųs manot?" Aš atsakiau: "Apie tą, apie ką ir jųs." Ji paraudo ir tarė: "Tai neduok Dieve." O vakare, kuomet jųs ir kapitonas buvote restorane, aš įėjau į jos kupę ir ten atsitiko tas, kas turėjo atsitikti. Matote tas viskas, rodos, keista, bet Dievas ir moterys mane myli ir dėlto gal but, aš iki šiam laikui neatsiteisiu jam už savo kaltes. Tačiau geriau grįžti į kupę.

Stengdamies neskambinant pintinų, įėjome tyliai ir nusirengėme.

Kapitonas miegojo.

Už dienos aš atsisveikinau su savo sankeleiviais. Prasidėjo naujas gyvenimas, sanitariniam traukinyj; gyvenimas, toj prasmėj žodžio, ne dėl savęs. Nebuvo laiko netik dėl to, kad skaityti, mąstyti ir prisiminti, bet dar miegui ir valgiui. Pirmam musų traukinyj buvo daugiau dviejų šimtų sunkiai sužeistų žmonių, prie nedidelio medicinos personalo. Buvo ir pamišėlių, bet nė vieno psichiatro. Vien perrišimui išeidavo veik visa diena.

Aš visai pamiršau kapitoną, jo žmoną ir Kornetą. Rodėsi keista, kad pasaulyje yra tokių žmonių, kurie niekur nevažiuoja. Mes pailsėjome grįždami Charbinan. Balandžio mėnesyj po mušio ties Tiurenčina vėl prasidėjo darbuotė.

Man neprisiėjo vežti savo traukinyj Korneto. Lezginsko, bet visgi aš jį mačiau ligonbutyj. Sviedinio skeveldra jam išplėšė kąsnį mėsos kirkšnyje ir suardė žemutinę dalį pilvo. Tik dėka jo jaunystės ir stiprios sveikatos, jis pernešė dviejų dienų kelią nuo Tiurenčinos iki Charbino, bet čia jau prasidėjo uždegimas kraujo.

Keliom minutom aš susilaikiau ties jo lova. Artinosi mirtis. Šaltu prakaitu išpiltas Kornetas, ką tai šaukė, o manęs nepažino.

Kad Galėčiau.

Kad gyvenime galėčiau
But mažu paukšteliu,
Dieną, naktį vis čiulbėti
Ant medžių šakelių...

Tai meilužė aš dėl tavęs
Gražiai vis čiulbėčiau,
Tu klausytum mano dainos,
Tave sužavėčiau.

Kad galėčiau but gėlele
Puikiai aš klestėčiau,
Tau patiktų mano žiedas...
Tave vis regėčiau.

Kad galėčiau buti aru,
Tvirtu tuom sparnuočiu,
Skrisčiau tada į padangę,
Tau žvaigždės ieškočiau.

O atradęs ją atneščiau
Prie tavęs, mieloji,
Tu pagirtum, aš patikčiau
Tau tuomet gražioji...

Kad galėčiau but vėjeliu
Švelniai pust, mylėti,
Tavo skaistąjį veidelį
Tektų nubučiuoti...

Kad galėčiau aš pavirsti
Į kietą kelelį,
Kuriuom tankiai vaikštinėji,
Miela mergužėle.

Aš norėčiau but tuo visu,
Kas tik tau patiktų,
Dėl tavęs tik ir gyventi,
Kad gamta sutiktų!

J. Medžiaušis.

Kurtuvėnai.

Mikas Petrauskas.

DIENYNO NUOTRUPOS

Spalių 12 d. Buvau "Aušros" gimnazijos tėvų susirinkime. Pasirodo, kad lietuviams butinai reikia statyt Kaune naują didelę gimnaziją, nes negali sutalpinti moksleivių. Gimnazijos rumai tiek perpildyti, kad kasdien eina mokslas net trejais atvejais, t.y. prasideda ryte 7:30 val. ir baigiasi 10 val. vakare.

Vakare, aš ir Dr. Vinikas buvome svečiuose pas Amerikos konsulą. Klausėme Radijo. Buvo susisiekta su Karaliaučium, Berlinu, Leipzigu ir Londonu. Leipzige statė operą "Faustą" ir girdėjosi mums gerai, o Londonas, kaip ir Amerika — barškina džiazą.

Spalių 13 d. Pradėta statyt mums namas. Mano sklypo žemės numeris 190, žaliajame Kalne. Visas vargas, kad pamatų kast negalima, nes per dvi pėdas iškasus bėga vanduo. Reiks klot pamatuosna geležiniai bėgiai. Atvažiavo švedų ministeris.

Spalių 14 d. Užpirkinėju namams cementą, geležį ir tt.

Klaipėdėčiai kelia balsą, kad jiems butų įsteigta tikra lietuviška opera.

Spalių 15 d. Šiandien su gerb. Kauno gubernatoriumi nutarėme taisyt šulnį iš pusės, nes jo sklypas žemės šalimais mano.

Spalių 16 d. Pradėjau keltis ryte apie 5-6 val., kad ką nors paskaičius ar parašius; dieną nėr laiko, ypač gyvenant viešbutyje.

Spalių 17 d. Aš ir Kipras statome namą pusiau. Namas murinis, keturių šeimynų. Bus mums vargo, nes truks pinigų. Pasirodo, kad inžinieriaus apskaitliavimas buvo trečdaliu mažesnis, negu ištikrųjų išeina.

Spalių 18 d. Buvo pas mane Dr. J. Šlapelis su duktere Laimute, mano krikštadukre. Jie iš Vilniaus atvažiavo tyčia Vileišyčių vestuvėsna.

Spalių 19 d. Šiandien Jono Vileišio dukterų vestuvės. Birutė ištekėjo už Dr. A. Jurgelionio, o Alenytė — už Dr. M. Devenio. Tokio vestuvinio triukšmo Lietuvoje dar nėra buvę. Žmonių buvo pilnos gatvės, arti p. Vileišio namų ir policijai prisiėjo tvarką vest. Gėlių buvo tiek, kad užversti visi namai rožėmis ir chrizantemais. Virš šimto pasveikinimų — telegramų.

Spalių 20 d. Valstybiniame teatre buvo debiutai naujiems artistams veikale "Klasta ir Meilė." Buvo matyt gerų pajėgų. Debiutavo ir dvejetas žydų.

(Bus daugiau)

Mokslas.

Kazys Plungė.

KAIP UŽHIPNOTIZUOTI VABALUS.

Jeigu vištą paguldysi ant nugaros ir taip palaikysi trumpą laiką tai ji paskui pati taip gulės, nors ir busi atėmęs nuo jos rankas.

Taip galima padaryti ir daugeliui kitiems paukščiams, gyvuliams, net ir vabalams. Francuzų saintistas M. Etienne Ribaud, kuris yra padaręs tukstančius bandymų, tvirtina, kad toksai nepasijudinimo stovis galima įteikti visiems vabalams, vėžiams ir jiems gimininiems sutvėrimams.

Ant vabalų nugaros randasi daug pajautimo nervų, kurie susideda iš dviejų eilių. Vieną eilę, jei paliesi, vabalas turės didžiausią norą lėkti, veikti ir jis taip darys. O jei paliesi kitą eilę jo nervų, jis turės kaip tik priešingą jausmą — visas jo krutėjimas paliaus; jis atrodys tarytum butų negyvas. Bet kada jį atverti atgal ant kojų, tai jis vėl pradeda krutėti, kaip ir pirma. Tai yra savotiškos rušies vabalų hipnotizavimas.

EVOLIUCIJOS KONSEPCIJOS ĮTAKA Į MODERNINĘ FILOZIFIJĄ.

(Sekta)

Sunku yra išvesti aiškią ežią tarp filozofijos ir gamtamokslio. Naturalistas, kurs įveda naują principą, bei demonstruoja faktą, kurs užmeta naują šviesą ant egzistancijos, ne tik yra svarbus filozofijai, bet ir jis patsai yra filozofas, imant platesnėj žodžio prasmėje. Filozofijos tikslas, kaip jis privalo buti, yra surasti tokį permatymą, nuo kurio paeitų fundamentalė fenomena ir principai tam tikro mokslo, kur butų galima matyti jų gimininga svarba ir konekcija. Bet filozofija apribotame supratime visada darė įtaką į filozofiją platesniam supratime. Graikų filozofija buvo po įtaka logikos ir matematikos, moderninė filosofija yra po įtaka gamtamokslio. Charles Darwino vardas stovi greta Galilejaus, Newtono ir Roberto Mayerio — tai vyrai, kurie yra pakėlę naujas problemas ir žymiai pakeitę musų supratimą apie pasaulį.

Visų pirmiausia mes turime pabrėžti Darvino asmenybę. Gilus jo mylėjimas teisybės, nepaliaujantis jo ieškojimas, platus jo horizontas ir nuolatinis jo savęs perkratinėjimas padaro jį pavyzdžiu, net ir tada, jeigu kokiu nors budu jo rezultatai ir teorijos pasiliktų tiktai kaipo istorinės svarbos dalykas. Intelektualėj karalijoj pirmiausis objektas yra stengtis pasiekti aukštas viršunes, nuo kurių butų galima plačiai ir toli aplink matyti, ir pasiekti jas teisingai, nuolat dirbant, surandant vis naujo ir naujo, ir pagaliau neapsvaigti, kada į tas viršunes jau įkopta. Darviniečiai kartais yra apsvaigę, bet Darwinas niekada. Jisai iš pat pradžios buvo didelė svarba savo hypotezės; ne vien dėl to, kad išrišė seną klausimą, kaip suprasti gyvybę; nevien dėl to, kad nupiešė puikų paveikslą, kuris atidengia gamtos evoliuciją; bet ir dėl to, kad jo metodės pridavė inspiracijos ir noro studijuoti komparativę anatomiją, instinktą, įgimtį; ir pagaliau dėl to, kad tas padarė įtaką į visą egzistancijos konsepciją. Jis pasižymėjo savo sąsiuviny 1837 m.: "Mano teorija duotų zestą dabartinei fosilų komparativei anatomijai; ji priverstų studijuoti instinktą, įgimtį ir proto įgimtį, paveiktų į visą metafiziką."

Mes galime išskirti keturias svarbias vietas, kur Darvinas turi filozofinės svarbos.

Evoliucijos hypotezė yra daug senesnė už Darviną; ištikrųjų, tai seniausis dalykas, kuris buvo spėliojamas žmogaus proto. Aštuonioliktam šimtmety tas klausimas buvo pakeltas Dideroto ir Lametrie ir primintas Kanto (1786 m.). Kaip mes matysime toliau, apie tai buvo kalbama kelių filozofų ir pradžioj devyniolikto šimtmečio. Savo įžangoj prie "Veislių Kilmė," Darvinas pamini naturalistus, kurie buvo jo pirmtakunais. Tačiaus jisai pastatė evoliucijos hypotezę taip energingam ir aiškiam bude, kad tas atkreipė domėsio visų mokslinčių daug daugiau, negu prieš atspauzdinimą "Kilmės."

Toliau, jo mokinimo svarba remiasi ant fakto, jog jis, daug daugiau negu jo pirmtakunai, net ir Lamarkas, ieškojo savo hypotezei pamato, pabudavoto iš apskelbtų faktų. Modernius mokslas prasideda su reikalavimu (Keplerio ir Newtono) įrodymų **varae causae**; šitą reikalavimą Darvinas patsai darbščiai pasistengė patenkinti. O to pasekmė yra turtas, kurį jisai surinko savo observacija ir eksperimentais. Jisai ne vien tik perkratė seną hyptezę, bet dar rado reikalingu pastiprinti ją faktais. Ar specialė priežastis, ant kurios jisai parėmė veislių kilmes —Gamtinę Selekciją — išaiškinimą, yra pakankama, ar ne, tai dabar yra tema svarstymui. Ir jis patsai turėjo abejonės šitame klausime. Tačiau kritika, taikoma į tą hypotezę, pataiko į Darviniečius, o ne į patį Darviną. Nenuilstančiam savo ieškojime empirikalio įrodymo jisai yra modelis net ir savo antagonistams: is privertė juos rišti gyvenimo problemą kitais budais, negu pirmiau buvo prisilaikoma.

(Bus daugiau)

SANDARA

AMERIKOS LIETUVIŲ TAUTINĖS SANDAROS LAIKRAŠTIS

"THE LEAGUE"
Published Every Thursday at South Boston, Mass.
by the
LITHUANIAN NATIONAL LEAGUE OF AMERICA.
Anthony A. Tulys
Editor.
V. M. Čekanauskas
Business Manager.
E. Street, Boston 27, Mass.

SANDARA
AMERIKOS LIETUVIŲ TAUTINĖS SANDAROS
Savaitinis Laikraštis
Leidžiamas kas Ketvergas
Prenumerata turi buti apmokama užsirašant. Prenumeratos metas skaitomas nuo dienos užsirašymo.
Pinigus geriausia siųsti Pašto Money Orderiu, adresuojant:
Metams kainuoja (Amerikoje) $2.50
" Kanadoje $2.75
" (Užsieniuose) .. $3.00

Entered as Second - Class Matter January 14, 1914, at the Post Office of Boston, Massachusetts, under the Act of March 3, 1879.

Naujas Skymas.

Lietuvoje išeinąs laikraštis "Trimitas" apgailestaudamas rašo apie išeivius lietuvius Amerikoje ir nurodo, kad mes čia einame prie ištautėjimo. Girdi, nors mes čia turime lietuvių laikraščių, bet ir tie nesistengia pastoti lietuvių ištautėjimo bangai. Dargi, girdi, "kai kurie laikraščiai talpina ilgas špaltas darkyto anglų teksto. Už tai moka dideles sumas, kaž kokia Amerikos patriotų draugija. Taip kalba amerikiečiai."

"Dirvoje" ir "Vyty" tilpsta anglų kalba skyriai, bet mums dar neteko išgirsti, kad tiems laikraščiams apmokėtų kokia "patriotų draugija dideles sumas pinigų." Tačiau apie tai mes gal rasime progą pakalbėti kitą kartą; dabar tik norime skaitytojams parodyti, kaip į tokiuos "anglų kalba skyrius" žiurima Lietuvos veikėjų.

Kun. Kemėšis nesenai rašė, kad įvedimas anglų kalba pamokslų į lietuvių bažnyčias esanti amerikonizatorių švelmaus, bet gudraus skymo pasekmė. Mes manome, kad kun. Kemėšis žinojo ką kalbąs. Dėl to jau pirmiau kalbėjom; šįkart tik pakartojame faktą dėl aiškesnio parodymo to, ką pasakysime žemiau.

Paskutinėse laidose "Dirvos" ir "Vienybės" pasirodė neva korespondencijos, kurios kviečiama visus Amerikos piliečius lietuvius organizuotis į vieną politinį kliubą, "kad butų galima sekmingiau veikti Amerikos politikoj, kaip tai rinkimuose ir tt." Newarkas parašė tokį sumanymą į "Dirvą", o Clevelandas — į "Vienybę." Didžiuma lietuvių pavardžių, kurios minima kalbamose korespondencijose, yra sudarkytos — "suamerikonintos," ir tas juk rodo ką nors tokio.

Dalyką perstatę, kaip jis yra, pažiurėkime, ar mum išeiviams lietuviams verta galvoti apie kokį ten "politinį kliubą, kuris vienytų visus Amerikos lietuvius ir padėtų jiems"? Žinoma, kad ne! Kodėl? Todėl, kad tas naujas skymas yra sumanyta keleto pigių politikierių, kurie, žinoma, mano turėti sau naudą iš to, skaudžiai nuskriausdami amerikiečius lietuvius tautiniu žvilgsniu; todėl, kad tokio kliubo tikslas bus suamerikoninti lietuvius, daugiau nieko.

Šiandie lietuviai nebėra pakrikę; šiandie lietuviai turi net kelias politines organizacijas, per kurias jie išsiaiškina bile vieną naujai iškilusį dalyką ir žino kaip juo orientuotis bei už ką balsuoti rinkimuose.

Pagaliau, mes turime Amerikos Lietuvių Tautinę Sandarą, kuri yra politinė ir patriotinė organizacija. Daug turto, jėgų ir suvirš dešimt metų laiko padėta, kol ji tapo suorganizuota ir išauklėta į tokią, kaip ji šiandie yra. O į manomą sutverti minėtą kliubą kandidatais, be abejo, didelėje didžiumoje butų Sandariečiai ir labai artimi jų pritarėjai. Tatai, jau nekalbant apie prastą minėto kliubo tikslą, mums lietuviams nėra sveiko išrokavimo vėl pradėti išnaujo eikvoti jėgas, pinigus ir laiką, tveriant tokį kliubą. Išmintingiausia butų tiems, kurie turi energijos ir noro veikti, stoti prie Amerikos Lietuvių Tautinės Sandaros ir per ją veikti ir traukti prie šios garbingos organizacijos visus lietuvius, kurie dar nepriguli. Nes su pagelba A. L. T. Sandaros mes ne tik, kad pataikinsime atatinkamiausiai elgtis Amerikos politikoje, bet tuom pačiu kartu sekmingiau galėsime apsisaugoti nuo ištautėjimo bangos. Amerikos Lietuvių Tautinė Sandara padės mums prisiminti, kad ten už marių-jurių yra gražus kraštas, vadinamas Lietuva, kur musų tėveliai, broliai, ar sesutės dirba laukus, dainuoja daineles ir laukia musų sugrįštančių pas juos!

Taigi, dėl labo Lietuvos, dėl labo musų pačių išeivių, šiuomi "Sandara" kviečia visų kolonijų Sandariečius ir šiaip geros valios, patriotus lietuvius stengtis pastoti kelią tam lietuviams pavojingui užmanymui. Geriems lietuviams, kuriems dar nėra dingus tėvynės Lietuvos meilė, nėra senso galvoti apie tokias organizacijas, kaip Newarko ir Clevelando lietuviai mano sutverti.

Prie progos, "Sandara" kviečia visus gerus lietuvius budėti ir nepasiduoti amerikonizacijai —ištautėjimo bangai! Lietuvių laikraščiai, šluokit laukan anglų kalba žargonus. Lietuvių bažnyčios meskit laukan anglų kalba sakomus pamokslus! Mes esame lietuviai ir bukime tokiais!

Vadinkimės Tik Vienu Vardu.

Jau porą kartų "Sandara" minėjo, kad Sandariečiams nėra išrokavimo vadintis "tautininkais" bei "liberalais," neva pavaduojant žodį "Sandarietis," bet kai kurie Sandariečiai dar vis nepasiliuosuoja nuo seno įpročio. Vartojimas "tautininko" bei "liberalo," kur turėtų buti vartojama "Sandarietis," klaidina mažiau su Sandariečiais susipažinusius lietuvius ir taippat skriaudžia Amerikos Lietuvių Tautinę Sandarą, t. y. garsinimo žvilgsniu.

Todėl dar kartą darome pastabą ir prašome visų, kurie tiktai prijaučia A. L. T. Sandarai, vartoti kur tik tinkama žodį "Sandarietis," o ne "tautininkas" bei "liberalas." Korespondentai ir straipsnių rašytojai įsidėkite tai į galvą. Ir pasirašant po korespondencija bei straipsniu, jei nori pasirašyti "Liberalas" bei "Tautininkas," tai daug sveikiau Sandarai butų, jei pasirašytum "Sandarietis," ypač rašant į kitus vidurinės srovės laikraščius. To paties padaryti mes prašome ir Sandariečių laikraščių redaktorių.

Apžvalga.

NESIGAILĖKIME KREDITO "SANDARAI."

Apie tai, kad rengiama buvusiam "Sandaros" redaktoriui J. V. Šliakiui hipnotizmo vakarai, "Vienybė" pažymi apžvalgoj, kad skaičius "Sandaroje"; bet kur ji gavo žinių, kad Mikas Petrauskas giria Lietuvos gelžkelius ir kad rašo, jog amerikiečiais lietuviais visada galima pasitikėti, tai "Vienybė" nepasako, nors čitatą ir turi padarius. Juk ir apie tai "Vienybė" sužinojo iš "Sandaros."

Svarbu paminėti, kad Sandariečiai turi žmogų, patyrusį hipnotizme, kurį giliai studijuoja daugelis žymių mokslo vyrų. Bet taippat yra svarbu paminėti ir tas faktas, kad visų lietuvių, čia ir Lietuvoje mylimo žmogaus komp. Miko Petrausko, ištraukas "Vien." padarė iš "Sandaros," kuriai tik vienai terašo tas gerbiamas žmogus.

NEVIENAIP MANO.

Klerikalų spauda Amerikoje dar nė žodžio nėra tarus dėl Dr. V. Kudirkos jubilėjaus; matyt, jiems tas žmogus nesinori prisiminti. Tačiau klerikalų spauda Anglijoj, butent "Išeivių Draugas," štai ką sako apie Dr. Vincą Kudirką:

> "Lietuvių tauta tuomet dar tebemiegojo saldžiu miegu, visur buvo matyti tik pliki dirvonai. Jis (Kudirka) griebėsi juos plėšti. Rašė jis knygas, muzikos kompozicijas, redagavo Prusuose leidžiamus lietuvių laikraščius: 'Varpą' ir 'Ukininką,' vertė knygas iš svetimų kalbų ir tt."

Amerikos klerikalai gieda V. Kudirkos parašytą ir ant gaidų sustatytą Lietuvos himną "Tėvyne musų," bet kad V. Kudirkai praeitam šių metų mėnesyje suėjo 25 metai nuo jo mirties, tai tyli. Mat, jei negalima kas bloga pasakyti, kaip čia kalbėsi ką gerą apie "bedievį," ypač dar apie tokį, kuris buvo A. L. T. Sandaros pirmtakunas?

DĖL DŽAZO.

Komp. Mikas Petrauskas savo Dienyne, kuris eina per "Sandarą," pažymi, kad džazas turi užkariavęs Londoną lygiai, kaip ir New Yorką. Kai kurie amerikiečiai muzikai didžiuojasi džazu, teikdami jam didelės svarbos ir vadindami jį savo tautos vardu.

Tačiau žymus pianistas Ashley Pettis, kuris nesenai važinėjo po Europą, padarė savo pastabą dėl to paties. Jisai nurodė, kad džazas susideda tik iš kelių paprastų tonų ir kad jo vieta tėra burleskai ir šokių svetainės. Taippat pastebi, kad ant jo negalima pastatyti muzikos mokyklos.

ŽADA BUTI KABINETO KRIZIS.

11. XI. Seimas, užbaigęs svarstyti Valst. Liaudininkų interpeliaciją Klaipėdos Krašte rinkimų reikalu, "krikščionių" bloko balsais priėmė paprastą pereinamą formulą ir tuomi p. Tumėnas kabinetui pareiškė pasitikėjimą.

Ištikrųjų gi nevisai taip yra, kaip oficialiai atlikta. Dabartiniu kabinetu, pryšaky kurio stovi "stabo ištiktas" asmuo — p. Tumėnas ir dauguma jo kab. narių — "katalikų" centro nevykę statytiniai, — nepasitiki ne tik plačioji Lietuvos visuomenė, juomi nepatenkinti ir patys "krikščionys," nors ir visai dėl kitų motyvų.

"Krikščionių" blokas (krikščionys demokratai, ukininkų sąjunga ir darbo federacija), žinoma, nori turėti Ministerius — paklusniausius tarnus.

Dabartinis gi kabinetas —yra pirmas savistovis "krikščionių" vaikas ir, gal, todėl nevykęs; kaikurie jo nariai, dar neprarado sąžinės balso, nevisai paklusnųs, nevisai lankstųs. Prie tokių priguli Vid. Reik. Min. p. Starkus ir Kr. Apsaugos Min. p. Daukantas.

Reikia žinoti, kad "krikščionių" bloke pasireiškia dvi skirtingos srovės: viena pažangiškesnė, rimtesnė, kita fašistinė, ultra juodašimtiška. Pastaroji, kuriai vadovauja kun. Krupavičius, kun. Šmulkštys, Ambrozaitis, — šalininkė "griežtų priemonių" ir fašistinių valdymo metodų — nepatenkinta dabartiniu kabinetu.

Ji nori paimti, jau ir taip visai apmirusį Lietuvos gyvenimą, į geležies rankas ir "valdyti ir tvarkyti" šalį taip, kaip to reikalauja jų apetitai, kaip to reikalauja jų "išmintis."

Dabar visas dalykas susiveda į tą, kuri srovė galutinai paims viršų ir ar užteks tiems "drąsuoliams" drąsos rizikuoti paskelbti netik faktiną, bet ir oficialę "krikščionių" diktaturą, prie kurios jie siekia.

Karštuoliai, žinoma, daro žygių savo atsiekti, ir čia jiems pastoja kelią p. Starkus ir ypač pulk. Daukantas.

Ilgi liežuviai pasakoja, kad karštuolių grupės vadai jau visai atvirai iškėlę klausimą pakeisti Seimą katalikiška tarybėle. Tam eksperimentui reikalinga realė jėga — kariuomenė. Ir čia p. Daukantas pareiškęs, kad tokiems eksperimentams jis kariuomenės neduosiąs.

Taipgi šiomis taipgi pasklydo gandai, kad kab. sąstate įvyksta permainų: Vid. Reik. Min. paimsiąs federantas Ambrozaitis, o Krašto Apsaugos kun. Smulkštys.

Tuo tikslu esąs iššauktas iš Friburgo Ambrozaitis, kuris ten rengia sau daktaratą

Ir tas tiesa, kad Min. Pirm. Tumėnas labai blogai sugyvena su kun. Krupavičiumi, kas pasireiškė iš pat kabineto pirmų dienų.

Kiek gandai teisingi sunku tikrai pasakyti, bet kad "krikščionių" sferose eina stipri fermentacija ir kad yra rimtų davinių, nurodančių į kabineto persitvarkymą, nėra abejonės.

Laikas parodys, į ką visa tai išsilies. Viena tik reikia konstatuoti, kad Lietuvos gyvenimas varomas į siaurąjį suriamaišelio galą ir kad tie eksperimentai nieko Lietuvai gerą neduos, bet apie tą kitą kartą.

Kunas.

Kaunas, 1924. 11. XI.

Neturint ką Veikt.

Rašo **Tautietis.**

"Garsas" Brooklyne, num. 45, rašo, jog pagerbimas katalikiško kunigo, yra pagerbimas paties dievo. Bravo. Dievas yra vienas, o katalikiškų kunigų yra... daug, labai daug. Senovėje asmens pasisavinę dievų vardus ir garbę budavo naikinami be apeliacijos.

Anglijoje tulas katalikas William Hacket pasivadino save Išganytoju, už ką ir galvą palydėjo po kirviu 1591 metuose.

Bet Hacketo vietininkui kitaip nusidavė. Jokubas Naylor, jis buvo, ir vadinosi jau tikruoju Išganytoju, už ką tapo nuplaktas, ir su karšta vinimi už liežuvio prie stulpo prikaltas, 1656 metuose.

Žydelis, Levi Sabata, iš Smyrnos, ilgą laiką bovijo turkus ir žydus Konstantinopolyje apie 1666 m. kaip Išganytojas.

Ispanas, Martino Gonsalvo, užsimanė buti Mykolu ark-angelu, kaip jį pasigavo šv. gerbiamas Domininkas ir sudegino 1360 metuose.

Taigi kiek katalikiškų - internacijonališkų kunigų, tai tiek turime dievų, kuriems reiktų pritaikinti praktikavimą evangelijos pas Mateušą perskyrime 19, posmas 12. — Kurie neturite Naujo Testamento, tai pasirupinkite, kad ir nuo Seno Testamento studentų, tai žinosite kas tenai kunigams teikiama, ko nepadarius ant šios žemės, nei vienas kunigas neįeis į karalystę daugaus. — Kas kunigas, tai vis dievas, ko iki šiolei nei aš nežinojau.

Alponso XIII iš dievo malonės, ispanų karaliaus tronas jau braška ir seks Prano-Juozo, Vengrijos apaštališką karalių į istoriją. O tokios katalikiškos šalies kaip Ispanija, kurios karaliui Alponsui I papa Gregorius III suteikė titulą katalikiško karaliaus net 739 metuose. Mat 13-XIII-tryliktas numeris vis nelaimingas — velnio tuzinas.

Norvegija yra blaivi-sausa šalis kaip ir Jung. Valstijos. Norvegijoj nedaroma nei parduodama degtinė, tačiau Norvegijos septyni laivai su degtine stovi Amerikos pakraščiuose per 22 jurmyles nuo krašto, ir aprupina degtine visus šmugelninkus, kurie su greitais laivukais nuplaukia prie didžiųjų, prisikrauna degtinės ir mauja atgal į New Yorką, arba bile kokį kitą upelį.

Taip, Amerika yra blaivi-sausa šalis pagal įstatymus ir teoriškai, bet praktikoje kaip tiktai atbulai — daugiaus ir girta ir šlapia. Pirmiau tiktai dirbtuvės darė degtinę ir tai gera, o dabar daugelis namukų verda degtinę ir nuodijasi.

Lietuvos valdžia laiko degtinės monopolį — tiktai valdžia parduoda degtinę, ir kas tiktai laka degtinę, toks pildo valstybinį iždą. Ir sykiu Lietuvos valdžia skiria sumas pinigų platinimui blaivystės. Pirma pasilak, pralak pinigus, o paskui blaivinkis. Taip išrodo.

Katalikiški kunigai su angliškos bažnyčios kunigais yra labai susidomėję "tvarkymu gimimų." Jie sako, kad ateityje moters nepildys savo priedermių— negimdys vaikų, ir bus tiktai parodai. Motinos su vaikais bus išjuokiamos. Teisybė, motinos buvo išjuokiamos ir katalikų valdymo gadynėje, nes visos panelės su "nekaltybe" į vienuolynus buvo išsikraustę. Tiktai suskaitykime tuos tukstančius visokių zokoninkių ir pustelninkių, kurios pagal kunigų patarimą paniekino motinystę ir pildė "panystę," taip, kad iki francuzų revoliucijos svietas nedidėjo. Panaikinus vienuolynus ir pažabojus kunigų "patarimus" mergaitėms, žmonija padidėjo. Ekonomijos žvilgsniu žiurint "tvarkymas gimimų" yra kaip tiktai vietoje.

Turtingos ir apšviestos moters juk pradėjo "tvarkymą gimimų," kad galėtų laisvai pagyventi. O pažiurėkime į našlaičius be tėvo, arba be tėvų, koks jų likimas? Geriaus tokiems negimti. Beje, musų kunigai galėtų užauginti bent po 12 vaikų, nes jie buna turtingi.

"Vienybės" num. 136 tulas žvirblis rodinėja kunigams susitverti parapijų komitetus vedimui bažnyčios pajamų ir išlaidų. Sena ir tuščia pasaka. Kunigas yra visas komitetas ir parapijos valdonas; katalikai su kunu, dušia ir turtu priguli Papai po kunigo priežiura ir jokių komitetų, kontrolierių prie pinigų nereikia, nes tai butų prieš Kanonus ir tokiems anathema. Reikia žinoti katalikiškus įstatymus. 7-tas prisakymas kunigams nepritaikomas.

LAWRENCE, MASS.

A. L. T. Sandaros 12 kuopos susirinkimas įvyks nedėlioje, gruodžio (December) 7 d., kaip 2 v. po pietų, Sekio ir Urbšos ofise, 101 Oak St.

Gerbiamieji Sandariečiai ir Sandarietės, malonėkite skaitlingai atsilankyti, nes turime daug svarbių reikalų aptarti. Rinkimai naujos valdybos ateinantiems metams ir Lawrence lietuvių progresyvės draugijos nori susiorganizuot į Sąryšį; bus šiame susirinkime skaitomas draugijų delegatų pagamintas įstatų projektas. Kuopa galės prisidėti prie pagerinimo, arba pataisymo busiančio Lawrence Lietuvių Draugijų Sąryšio. Yra ir daugiau reikalų, kuriuos butinai turėsime aptarti. Susirinkime bus priimami ir nauji nariai, todėlei ateidami nepamirškite atsivesti.

Prot. Rašt. **A. Bagdonas.**

Vietos žinios.

JIE NEŽINO KĄ DARYTI.

(Tąsa nuo 8 pusl.)

nė visada stovi su Sandariečiais, kad dailininkai — dainininkai, kaip tik kiek daugiau prasilavina, dedasi prie Sandariečių.

Sandariečiai rengė pikniką ant praeitos liepos ketvirtos, žmonių suplaukė tukstančiai; o kur keleiviečiai, kur klerikalai? Sandariečiai rengė Ekskursiją, žmonių dalyvavo, kiek laive galėjo tilpti; o kur keleiviečiai, kur klerikalai? Sandariečiai surengė didelę vakarienę, kur doleris buvo įžangos, žmonių suėjo arti trijų šimtų; tegu tai pabando klerikalai bei keleiviečiai. Sandariečiai rengė du vakarus "Dzimdzi-Drimdzi" Teatrui, žmonės netilpo į svetainę, kuri yra daug didesnė, negu parapijinė svetainė; o kuomet rengė klerikalai tiems patiems artistams du vakarus, tai abejuose neprisirinko nė pilna jų svetainė. Klerikalai šaukė mass-mitingą Vilniaus reikalais ir aukų surinko tik 50 dolerių; paskiau šaukė Sandariečiai mass-mitingą tuo pačiu reikalu ir aukų surinko virš 80 dolerių. Sandariečiai pagelbėjo surengti Butėno koncertą ir žmonių bent šimtas grįžo atgal, nebegavę vietos svetainėje, etc. Tas aiškiai parodo, kaip stovi So. Bostono Sandariečiai ir kaip stovi kitų srovių sekėjai. Tą gerai mato gabesni dainininkai bei šiaip dailininkai ir pažangesnė visuomenė ir todėl eina su Sandariečiais.

Patartina "Darbininko" ir "Keleivio" štabams pirma eiti į "škulę", gauti nors abelną prasilavinimą, išmokti lietuvių kalbą kiek geriau pažinti, o paskui kibti prie "Sandaros" Redaktoriaus; tada gal išmintingiau galėsite tai daryti. Dabar gi jusų blogos pastangos nereiškia daugiau, už šuns lojimą ant mėnulio.

J. K.

LANKĖSI LAWRENCE.

Pereitą sekmadienį, Sandaros štabo narys K. J. Paulauskas, lankėsi Lawrence, Mass., kur kalbėjo TMD. 7 kp. surengtose prakalbose. Žmonių susirinko gan skaitlingai ir pas visus upas geras. Prisirašė nauji nariai, daugelis užsimokėjo užvilktas mokestis.

Lawrenciečiai dabar žingeidaudami klausinėja, kada pas juos pasirodys 1-mo Apskričio trupė su prakalbomis ir koncertu.

Nors Lawrence yra netoli nuo Bostono, bet ten sniego tiek prisnigta, kad su rogėmis galima važinėti, na o Bostoniečiai, tai tik ką turėjo progą pamatyti šių metų sniego pavydalą.

Rep.

Kazys Ir Dėdė

—Klausyk, Kazy! — Pasakyk tu man, kokios tautos žmogus tu esi?

—Aš manau, kad, Dėde, suklydai manęs klausdamas. Turbut norėjai pasakyti, kokio tikėjimo aš esu?

—Aš, vaike, apie tikėjimą nešneku, nes žinau, kad tu esi bedievis ir baigta. Aš tik noriu žinoti, kokios tautos tu esi?

—Aš manau, kad, Dėde, šiandieną esi negeram sveikatos stovyje, jei tokį nesuprantamą klausimą man statai. Juk jau ilgas laikas kaip mudu suėję kalbamės ir iš mano kalbos galėjai gerai suprasti, kad aš visados kalbu lietuviškai ir apie Lietuvos reikalus, tai iš to gali suprasti, kad aš esu lietuvis.

—Lietuva, vaike, susideda iš visokių tautų žmonių: Žemaičių, Aukštaičių, Dzukų, Suvalskinių ir dar kitokių. Aš, vaike, taipgi esu lietuvis, bet Žemaičių tautos žmogus, pertaigi norėčiau žinoti, kokis tu esi.

—Tos tautystės, kokias, Dėde, čia suminėjai, tai pas lietuvius buvo apie 500 metų tam atgal. Kada Lietuva buvo taipgi nepriklausoma valstybė ir buvo padarinta į kunigaikštystes. Gi dabar, pas lietuvius to nėra. Visi lietuviai kalbanti lietuviškai vadinasi tik lietuviai ir viskas. Aš nors galėčiau pavadintis Aukštaitis, bet save skaitau lietuviu ir kitokios tautystės šiandiena nėra nei man, nei tau, nei kam kitam.

—Jei tu, vaike, esi aukštaitis, tai aš žinau, kad esi mano kaimynas ir sykiu geras žmogus. Pertaigi aš prašysiu pas tave mylistos ir tikiu, kad neatsisakysi.

—Tai kogi, Dėde, norėjai nuo manęs?

—Aš žinau, kad tu, vaike, lankiai Amerikos mokyklą, pertaigi moki angelckai šnekėti, tai ar negalėtumei mane kiek praučyti? Aš, vaike, nors esu senas, bet priverstas esu mokytis, nes jei nesimokysiu angelckos kalbos, tai senatvėje savo dušę galiu velniui atiduoti.

—Tai nejaugi, Dėde, manai, kad lietuviškai kalbančius žmones velnias ims, o jei kalbėsi kitokios tautos kalba, tai busi nuo to apsaugotas?

—Dalykas, vaike, yra tame: Dabartiniu laiku, Amerikoje lietuvių bažnyčiose kunigai jau pradėjo pamokslus sakyti angelcka kalba. Kaip žmogus nemoki tos kalbos, tai nuėjęs į bažnyčią negali suprasti kokis pamokinimas tau yra duodamas. Na, o jei dar pradėtų tokia kalba ir spavėdoti, tai jau nežinotum kokią pakutą tau užduoda ir kaip pakutavoti, tada ir gali savo dušią prarasti.

—Jei jau jus parapijonai atsidurėte tokioje "nelaimingoje padėtyje," tai, Dėde, eik į vakarinę mokyklą, kur veltui buna mokinama, tai ten ir pramoksi.

—Aš, vaike, mislinu eiti į škulę, bet bijau, kad ten susirinkę vaikai mane pradės laikyti ant šiderstvos, pertaigi, aš ir norėčiau, kad niekam nežinant tu mane kiek pralavintum.

—Jeigu jau, Dėde, kunigai bažnyčiose įveda anglų kalbą, kuri jums parapijonams yra nesuprantama, tai geriaus, kad jus pareikalautumėte savo kunigų, jog jie tokią kalbą įvestų ir į bažnytines mokyklas. O nenorite to padaryti arba tautiniu žvilgsniu tas jums yra nepageidaujama, tai turite priversti kunigus, kad bažnyčiose jie kalbėtų lietuviškai.

—Ar tu, vaike, manai, kad mes taip galėsime padaryti ir nekiltų iš to buntas?

—Aš, Dėde, apie jusų reikalus nežinau ir negaliu pasakyti kaip tas viskas galėtų baigtis. Tik tiek aš žinau, kad vargiai ką jus galėtumėte laimėti. Bažnyčios, kurios neva vadinamos lietuviškos, faktiškai jos nėra lietuvių. Jos visos yra užrašytos Airių vyskupams ir vadinasi yra airių nuosavybėje. Na, o privačiose savo nuosavybėse, kiekvienas žmogus turi teisę elgtis kaip jis nori, jei tik neperžengia Valstybės Įstatymus. Vadinasi jei Vyskupai palieps lietuviams kunigams bažnyčiose kalbėti anglų kalba, tai jie ir turi taip kalbėti, nes kitaip, tai juos gali prašalinti nuo tarnystos. Na o kadangi kunigai iš to daro sau gerą pragyvenimą tai žinoma, kad jie ir turi klausyti. Ar vyskupai lietuviams kunigams davė tokius padavadinimus ar ne, aš to nežinau, bet pastaru laiku vedimas anglų kalbos į lietuvių bažnyčias kaiptik ir yra tuo ženklu.

—Jei taip, tai mes, vaike, esame kėblioje padėtyje. Tužmastis man gula į galvą ir nežinau ką reikės daryti. Geriaus eisiu pasitart apie tai su parapijonais ir ieškosime rodos.

Megink šita ant savo plaukų Per 15 Dienų

Lai Tavo Veidrodis Parodo Rezoltatus.

TAVO plaukai neprivalo plonėti nei plikti, nes yra budas išnaikinti mikrobus naikinančius plaukus. Šį skirtingą metodą sulaikis plaukų plonėjimą ir sunaikins pleiskanas, prilaikys plaukus nuo pražilimo, palaikys jų stiprumą kaip vyrų taip moterų.

Dykai pasiulijimas išmėginimui: Prisiųsk savo vardą dabar pirm negu bus vėlu, 15-ka dienų pasiulijimas dykai išmėginimui. AYMES CO., 3932 N. ROBEY ST., CHICAGO. H-134

(Apg.)

Proga del Visų.

Įsigyk sau Namą per musų prirodymą visuomet gausit pigiau kaip kitur, nepaisant kur arba, kokioj dalyj miesto, nes mes susižinom su didelėm Korporacijom. Turime Namų pardavimui visose dalyse Naujoj Anglijoj. Taipgi mes parduodame Ukes ir Lotus nežiurint kokioj Valstijoj norėtumėt. Sutaisome visokius dokumentus, Apdraudžiame (Insurinam) visokią nuosavybę.

Su viršminėtais reikalais kreipkitės pas:

M. J. KASTANT,
1348 Cambridge St., Room 4,
Cambridge, Mass.
Tel. Porter 2179
Notary Public, Constable.

VIEN TIK DĖL VYRŲ.

Svarbiausias šių dienų išradimas, kuris suteikia vyrams sveikatą ir gerą ateitį.

Bukite tikru vyru!
Džiaugkitės gyvenomu!
Vienintėlis gydymo bu das, kurį ką tik išrado daktaras Wentworth, tai yra gydymas be vaistų.

Nei vienas vyras, nežiurint kokio amžiaus jis butų, neprivalo daugiau kentėti.

Rašydami laiškus, įdėkite už 2 centu stampa atsakymui.

DR. WENTWORTH
103 E. 12th St., New York, N. Y.

Kalendoriai 1925 Metams

JAU LAIKAS SIŲSTI LIETUVON.

Šįmet turiu vėl 4 naujus jus gražius lietuviškus sieninius kalendorius ir jau gatavi siuntinėjimui. Kurie norite pamatyti arba Lietuvon pasiųsti, tai tuoj prisiųskite Dolerinę ir tuoj gausite kalendorius.

Šių metiniai kalendoriai yra šie: "Ačių Amerikai už Pripažinimą Lietuvos." "Oi Laimingas Kaip Laimingas." "Laisva Nepriguliamga Lietuva 1918 m." "Uostai Klaipėdos ir Amerikos, kur Lietuviški laivai plaukioja." "Lai Gyvuoja Klaipėda!" Turiu ir daugybę amerikoniškų gražiausių kalendorių. Turiu ir dėl "senbernių."

Kalendoriai šįmet kainuoja: 1 už 25c. 2 už 50c. 5 už $1.00. 100 už $15.00.

Taipgi turiu ir gražių pajuokiančių lenkus atviručių, kaip tai: Paderevskis su pianu, Lietuviškas Pudymas, Prošę Pana Do Domu, Choc Trochę Chlebo Panie Lietuvis ir kitų.

Jos kainuoja: 6 už 30c., 12 už 50c., 25 už $1.00.

Užmokestį geriausiai siųsti Doleriais, Money Orderiais arba stempomis, adresuojant:

V. GILEVIČIUS,
216 Elm St., New Britain, Conn.

Parduodu.

Parduodu originalius rankraščius muzikalių veikalų scenai. Parduodu juos pilnai pirkėjų savasčiai: pavienių asmenų ar draugijų ir atsisakau, vardan pirkusio, nuo visų prie veikalo teisių ir nuo autoriškų Parduodamų operų ir operiečių yra klavierauszugai, partituros ir orchestros partijos, — tas viskas pereis pirkusiųjų valdžion. Pirkėjas laisvai gali pasirinkt bile vieną veikalą ir imt jį žemiau nustatyta kaina:

1. "BIRUTĖ," melodrama, tautos opera, dviejų aktų Pirmu kartu statyta Vilniuje, 1906 metais ..... 250 dol.
2. "ŠIENAPIUTĖ," liaudies opera, vieno akto. Pirmą kartą statė "Birutė", Chicagoje, 1908 metais ..... 250 dol.
3. "VAIKAS AR MERGAITĖ?", farsinio turinio, dvejų aktų operetė. Pirmu kartu statė "Gabija" So. Bostone. .... 300 dol.
4. "PIRMOJI GEGUŽĖS," trijų aktų opera, revoliucijoniškojo judėjimo. Pirmu kartu statė "Gabija." (Derasi Chicagiečiai).
5. "VELNIAS IŠRADĖJAS." Trijų aktų komiška opera. Pirmu kartu statė "Operetės Draugija," Brooklyne. Yra dar ir vertimas anglų kalbon. ..... 1,000 dol.
6. "EGLĖ, ŽALČIŲ KARALIENĖ" šešių aktų mytologinė opera. Pirmu kartu statė "Gabija," So. Bostone, 1924 m., Yra vertimas ir anglų kalbon. ..... 2,000 dol.

Sužinot: MIKAS PETRAUSKAS,
LIETUVOS VIEŠBUTIS, KAUNAS.

Kam Naudoti Castor Oil Kad

TAK-A-LAX

Toj linijoj liuosuotojas. Jis priimnus gerti ir duoda geras pasekmes dėl jaunų ir senų.

MUTUAL PHARMACAL CO.
8 už 10c. Boston, Mass. 24 už 25c.

NESVAIGINK SAVO KUDIKIŲ.

Geriau leisk kudikiui verkti, negu pripildyti jį su narkotiškais nuodais, kad "apmalšintĭ" jo skausmą paeinantį nuo netvarkoj esančių vidurių. Dar geriau—duokite jam truputį

BAMBINO

tyriausio, saldaus-skonio, tikro vidurių paliuosuotojo. Jame nėra svaigalų. Nėra narkotiškų nuodų. Jis yra tik lengvai veikianti kombinacija, padaryta iš daržovių išsunkų, kuri pagelbsti nuo vidurių užkietėjimo, vidurių dieglio, mėšlungio. Kudikiai mėgsta jį. Jie net prašo daugiaus.

Jusų aptiekorius parduoda Bambino—35c. už bonką, arba pasiųskite tiesiai į laboratoriją.

F. AD. RICHTER & CO.
104-114 So. 4th Street Brooklyn, N. Y.

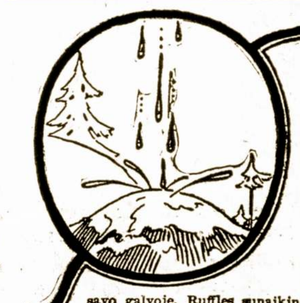

Pleiskanos sunaikina— Ruffles atgaivina!

Kaip vanduo nuolatos lašėdamas ant akmens išmuša duobę, taip ir pleiskanos, nors išlėto bet tikrai, sunaikina plaukų šaknis ir yra priežastimi plaukų suplonėjimo, kurie su laiku pasiduoda nuplikimui.

Neprisileiskite šitokio atsitikimo prie savęs! Naudokite

Ruffles

tuojaus, kai tik pastebėsite pleiskanų—tų nešvarių baltų lupynėlių pirmą pasirodymą savo galvoje. Ruffles sunaikins pleiskanas ir paragins augimą jusų plaukų. Bonka 65c. aptiekose, arba už 75c. prisiunčiame stačiai iš dirbtuvės.

F. AD. RICHTER & CO.
104-114 So. 4th Street Brooklyn, N. Y.

A. F. GARDINER B. SIMONAVIČIUS.

Gardiner Piano Co.

Pas mus galite gaut geriausioišdirbimo Pianus, Gramofonus ir lietuviškus rolius dėl PlayerPiano. Nauji Pianai $325, o Pleyerai $425. Reikale kreipkitės:

472 Westminister St., Providence, R. I.

GERIAUSIA LIETUVIŠKA AGENTURA

Parduodam, sumainom namus, ukes, biznius ir visokią privatišką nuosavybę, taipgi skolinam pinigus, perkam ir parduodam MORGIČIUS. Apdraudžiame (Inšurinam) visokį turtą nuo ugnies ir nuo visokių nelaimių. Mes visiems suteikiam greitą ir teisingą patarnavimą. Taigi visais viršminėtais reikalais kreipkitės pas

OLSEN'S REALTY COMPANY
409 W. Broadway, Room 3, So. Boston, Mass.
Tel. So. Boston 0243. Savininkas D. J. OLSEIKA.

VARPAS

SAVAITINIS VISUONENĖS, POLITIKOS, LITERATUROS IR MOKSLO LAIKRAŠTIS,
EINA KAS ŠEŠTADIENIS.

Kaina metams Suv. Valst. $2.00
Pusei metų 1.00
Užsienyj ir Lietuvoj met. 3.00
Pusei metų 1.50

"Varpas" yra laisvos ir pažangiosios minties laikraštis, teisingai nušviečia pasaulinę ir ypatingai Amerikos politiką, paduoda daug žinių iš Lietuvos ir tvirtai stovi už nepriklausomos, laisvos ir demokratingos Lietuvos ir Lietuvių reikalus. Jei nori gerų ir teisingų žinių, užsirašyk "Varpą." Siųsk pinigus šituo adresu:

"V—A—R—P—A—S"
3251 So. Halsted St., Chicago, Ill.

Tel. S. B. 2805-R.

Lietuvis Optometristas

Išegzaminuoju akis priskiriu akinius ir kreivas akis atitaisau, tinkamu laiku.

J. L. PAŠAKARNIS, O. D.
447 Broadway,
So. Boston, Mass.

Bell Phone: Oregon 0863-J.

Dr. Ignotas Stankus

1210 S. Broad St., Philadelphia, Pa

L—I—E—T—U—V—I—S DAKTARAS (gydo ligas) IR CHIRURGAS (daro operacijas).

OFISA VALANDAS:
Nuo 9 iki 11 A. M.
Nuo 2 iki 4 P. M.
Nuo 7 iki 8 P. M.
Nedeliomis Nuo 10 iki 3 P. M.

★ ★ ★ ★

NAUJAS IŠRADIMAS

DEKSNIO GALINGA MOSTIS

Gydo, Reumatizma, Ranku, Koju, Nugaros skaudejima, Šalti, Ranku, Koju, tirpima. Dusuli, Galvos skaudejima, ir teip visokius skaudejimus (tik ne ronas).

Tukstančiai žmoniu yra išsigydo o milijonai dar nežino apie tai.

Deksnio Galinga Mostis yra tiek verta auksa, kiek ji pati sveria sulig naudos gydymo.

Kaina 75 centai, $1.50 ir $3.00, ir 10 centu extra už persiuntima.

Klauskite pas aptiekorius teip DEKEN'S NEW DISCOVERY OINTMENT.

Deksnis Ointment Co.
518 MAIN ST. BOX 352
HARTFORD, CONN. U. S. A.

W. Newton 1463-W.

Lietuvys Advokatas

Veda visokias provas, kaip tai: civilinkas ir kriminališkas; padaro visokius dokumentus prie pirkimo ir pardavimo.

FRANAS J. KALINAUSKAS,
414 Broadway, S. Boston, Mass.
Ofiso Tel. S. B. 441

Mūsų Daryti Paveikslai Visiems Patinka.

JURGIS STUKAS
Fotografas.

Padarome dailius paveikslus: Vestuvių, Šeimynų ir Pavienių. Užlaikom visokios rušies rėmus ir darom didelius paveikslus.

453 Broadway,
So. Boston, Mass.
Tel. So. Boston 0464-J.

Išegzaminuojam akis ir pritaikom akinius.

H.S. Stone O.D.

Akiu Specijalistas.
399a Broadway,
Tarpe E ir F gatviu, South Boston

Tel. So. Boston 270.

DR. JOHN MacDONNELL, M. D.

Galima susikalbėti ir lietuviškai
Ofiso valandos:
Rytais iki 9 val.
Po pietų 1 iki 3
Vakarais 6 iki 8.
536 Broadway, So. Boston

LIETUVIS GRABORIUS

Šiuomi pranešu vietos ir apielinkės lietuviams, jog laidotuves aprupinu kogeriausiai ir už pigiausią kainą negu kiti. Į apielinkius miestukus važiuoju ir už tai nieko nerokuoju. Dieną ar naktį kreipkitės šiuom antrašu:

P. J. AKUNEVIČIUS.
258 W. Broadway,
So. Boston, Mass.
Office Tel. 381.
Gyvenimo Tel. 0183-W.
820 E. Sixth St.,

Lietuviai Amerikoje

WATERBURY, CONN.

Jono Butėno Koncertas.

Lapkričio 16 d. vakare Duggan School gimnazium hall buvo laukiamas gerb. J. Butėno koncertas, kurį surengė S. L. A. 11 kuopa. Programo išpildyme talkininkavo p. Butėnui pasižymėjus dainininkė p-lė A. Salaveičikiutė iš New Britain. Pianu akompanavo muzikos mokytojas p. Vasyl Petrov, rusas; kurį p. Butėnas atsivežė iš New Yorko. Žmonių buvo apie pustrečio šimto, nors buvo tikėtasi daug daugiau; nes koncertas buvo gerai išgarsintas. Kurie buvo, tai buvo veik visi vietos pažangieji žmonės. Publika susidėjo iš daug daugiau vyrų, negu moterų, gal todėl, kad musų ateivijos vyrai stovėdami aukščiau kulturoje geriau supranta dainos reikšmę, negu moterys, ir todėl jie skaitlingiau lankosi į koncertus. Čia augusio jaunimo buvo labai mažai.

Kaip gerb. Butėnas patiko waterburiečiams tai liudijo tas, kad po kiekvienam jo scenoj pasirodymui pasipildavo gausus delnų plojimas. Tik daugumas apgailestavo, kad p. Butėnas savo žavėjantį pastebėtinai gražų balsą eikvojo ant svetimų lietuvio sielai nesuprantamų dainų. Daugumas neužsiganėdino, kad per mažai buvo dainuota lietuviškai, o per daug itališkai; nes sako kaip, girdi, gali pamylėti dainą ir buti jos užžavėtu, kad negali suprasti žodžių nė meliodijos, nė kas yra apdainuojama. Tas buvo žymiai jaučiama publikoje. Kada buvo dainuojama itališkai tai publika lyg ir nervavosi, nerimavo ir su nekantrumu laukė, kad užbaigus tą, vėl išgirs lietuvišką širdį liečiančią dainelę. Lengvai buvo galima patėmyty, kaip pianistui, užgavus pianą paduodant lietuvišką toną, per publiką perbėgdavo lyg džiaugsmo vilnis.

Gerb. Butėnas sudainavo apie septynioliką dainų, iš kurių tik apie septynias lietuviškas, o kitas itališkai, nors svetainėj nė vieno italo nebuvo. Buvo dainuojama šių kompozitorių kuriniai Vakarinė daina — S. Moniuško, Visur tyla — J. Gruodis, Monologo (Andrea Chenier) — Giordon, Aria iš Aida — Verdi, Per me giunto —G. Verdi, Eri tu (Ballo ire maschera) — G. Verdi, Prologas iš Pajaci — R. Leoncavallo, Kalvis — M. Petrausko, Meilės ligoj — J. Eickberg, Stasys — A. Vanagaičio, Skambančios stygos — M. Petrausko —duetas buvo sudainuotas p. J. Butėno su p-le Salaveičikiute. Daug kavalkų buvo sudainuota p. Butėno taip ir p-lės A. Salaveičikiutės, kurie ant programo nebuvo; bet vis daugumoje svetimtaučių kuriniai. Rodos mes ir savųjų turim visą eilę pasižymėjusių kompozitorių, kurių kuriniai yra išplaukę iš musų liaudies, ypatingai Amerikos lietuvis ilgisi išgirsti tuos garsus, kurie jam daug ko primena ir dvasios pasitenkinimą suteikia.

Yra pageidaujama, kad gerb. Butėnas savo žavėjančiu balsu padainuotų Amerikos lietuviam jų tautiškų jautrių dainelių. iš to susilauktų didesnės savo tautiečių paramos ir įvertinimo savo talento. Teko išgirst išsireiškimas: "Jeigu Butėnas savo tokiu balsu dainuotų lietuviškai, tai nesigailėčiau nė penkių dolerių užsimokėti įžangos; bet kaip dainuoja itališkai, tai ir už 50 centų ima piktumas."

P-lė A. Salaveičikiutė kelintu kartu dainavo Waterbury, tai kaip visuomet, taip ir šį sykį publika ją sutiko su gausiu delnų plojimu, nes ji turi labai gražų tvirtą soprano balsą.

Dainininkam labai daug kenkė ir apsunkino netikusį svetainė, o ypatingai scena, kuri buvo per daug didelė ir aukšta, nes nebuvo lubų. Patartina, kad lietuviai vengtų panašias svetaines randavoti, ypatingai dėl koncertų. Nors Waterburys yra didžiausia lietuvių kolionija Conn. valstijoj, bet nuosavos geros svetainės iki šiol netufėjo, ir rengiant geresnį koncertą, ar statant didesnį veikalą priseidavo ieškot svetainės pas svetimtaučius. Kiek girdėt tai 103 Neprigulmingas Kliubas rengiasi didint savo svetainę. Jeigu tas įvyktų, tai lietuviai turėtų tinkamą svetainę, nors koncertams.

Abelnai imant gerb. J. Butėno koncertas vidutiniškai pavyko, už tai kreditas SLA. 11 kp., kad pasistengė surengti ir davė progą dainos mylėtojams išgirsti J. Butėno žavėjantį balsą. Pagal sutartį kuopa ėmė 25 nuoš. gryno pelno, kurio liko kuopai apie 20 dolerių. J. K.

GREENFIELD, MASS.

Visko po biskį.

Šie metai yra nepaprasti vietos lietuviams, nes šiemet mes netekome trijų lietuvaičių. M.M. per langą išlindus, pabėgo; N.D. ant "medaus" mėnesio palydėjo gydytoją ir negrįžo, rašo tėvams, kad apsivedė, bet ne su gydytoju. A. A. prekiniu traukiniu išvažiavo, bet tapo sugauta; girdime, jau randasi pataisos namuose. Valio, merginos! Kuri "nekst"?

Lapkr. 8 d. SLA. 297 kp. buvo išvažiavus į Suderland, Mass., sulošti du veikalus "Jaunystės karštis" ir "Amerikoniškos vestuvės." Nusisekė gerai; publikos skaitlingai atsilankė. Tenka garbė p-lei O. Barkauskaitei už gerą atsižymėjimą.

Lapkr. 22 d. S. V. J. draugystė turėjo maskaradų šokius, kur atsilankė apie 20 galvų, priskaitant ir pusę tuzino vaikų. Bet ir tai jiems neužteko vietos, nes stumdėsi po kampus. Turėjo buti geresni vakaro vedėjai, kurie moka kaip su žmonėmis apseiti. Nes prie tokių vedėjų kitą sykį nė tiek publikos neatsilankys,

SLA. 297 kp., girdėjau, vėl rengiasi prie perstatymo dviejų veikalų: "Lapkus" ir "Vienas iš musų turi apsivesti." Laukiame.

Teisingasis.

NEW BRITAIN, CONN.

Sandariečiai darbuojasi.

Visi vietiniai Sandariečiai sujudo smarkiai darbuotis Sandaros labui. Ypač susidomėta "Sandaros" konkursu. Kai kurie net tarp savęs pradėjo lenktyniautis, užrašinėdami "Sandarą." Kai kurie yra tvirtai pasiryžę stengtis, kad musų kolionija butų laimėtoja pirmos dovanos.

A. L. T. Sandaros 32 kp. jau ruošiasi prie iškilmingos vakarienės, kuri įvyks gruodžio 31 d., tai prieš pat Naujus Metus. Kas metai tą vakarą vietos Sandariečiai rengia panašią vakarienę. Dabar jau girdėtis žmonės klausinėjantis, ar šiemet Sandariečiai rengs vakarienę, ar ne? Žinoma, kad rengs. Vakarienė ir šokiai tęsis per naktį. Taipgi bus ir dailus programas, kurį išpildys gabūs artistai.

Ir abelnai lietuviai atbunda.

Pastaruoju laiku pradėjo musų kolionijos lietuviai progresuoti. Štai girdisi iš pranešimu, jog T. M. D. rengia prakalbas, kurios įvyks trumpoj ateityje.

Amerikos Lietuvių Sąjunga, kuri yra susiorganizavus iš čia augusio lietuvių jaunimo, pradėda veikti visu smarkumu. Ji nusisamdė nuosavus kambarius, prie Main gatvės, Gedraičio namuose. Taipgi suorganizavo "Basket ball" "tymą" iš gana gabių lošėjų, kurie per angli laikraščius jau kviečia iš ben. kurios kolionijos lietuvius išbandyti spėkas. Bravo, broliai, čia jimę lietuviai, kad gerbiate savo autą! Lai buna jusų pastangos pavyzdžiu kitoms kolionijoms.

Ir davatkos bruzda.

Vietos parapijos davatkos pradėjo neapkęsti savo kunigėlio. Turbut jis kuriai nusidėjo. Davatkėlės pradėjo mitinguot ir svarstyti, kaip butų galima kunigėlis prašalinti iš vietinės parapijos. Sumanė kreiptis in prie vyresnės galvos, tai prie vyskupo, kurį aplankyti buvo nusamdytas advokatas. Bet nieko nelaimėjęs sugrįžo. Dėl to bobelės supyko ir žada "streikuoti" — nebeeiti į bažnyčią ir dešimtinių nebeduoti. Gal ant galo ir jos pradės susiprasti ir pamatyti, kad už dešimtines savo dušeles į dangų vistiek nenukrapštys.

Darbai čia eina silpnai. Iš kitur nepatartina važiuoti čia darbo ieškoti. **Tautos Sargas.**

BALTIMORE, MD.

Iš rubsiuvių judėjimo.

Pastaruoju laiku rubsiuviai ne mažai nusigandę. Todėl, kad tik kai kurios dirbtuvės šiek-tiek dirba. O čia amalgameitų unijos vajus sustiprinti uniją. Siuvėjai gerai žino, kad stiprinant uniją priseina padaryti streikelius. Gi nesant darbų tą daryti ne laikas. Tokiu tai budu vajus unijos nesekmingas. Darnorėčiau priminti priežastis nepasisekimo, tai unijos viršininkų sauvališkas pasielgimas. Pavelino Saneborno kompanijai numušti siuvėjams 15c. nuo dol. Kuomet taip, tai kiti darbdaviai nei viršininkų nesiklausę tą patį padarė. Siuvėjai kalbasi tarp savęs šitaip: kuomet prigulėjom prie pramoniečių unijos, tai tada organizatoriai neturėjo teisės mus pavergti, t. y. mus neklausus su firma tartis ir numušt algas. O šiandien Palistinos piliečiai sauvaliauja po Amerikos miestus, nieko gero darbininkams ne veikdami, tik žiurėdami, kad jų algos čielos ir nemagos pasiliktų. Sako, neturime savo išduose nei kiek pinigų, gi iš kur bus, kada visus į centrą atima. Dolerį į mėnesį moki, jo nėr. $2 moki ir vėl nėr. Mokėtum $5 irgi nebutų. Tai toki kalba žmonėse. Gal ir į uniją dėlto nesirašo.

A. Kurelaitis.

RACINE, WIS.

Brostvininkų organe "Darbininke" atsiimk savo žandinę. Pradžioje šių metų po A. L. T. Sandaros 35 kuopos čarteriu sausio mėnesyje likosi sutverta vietos lietuvių jaunimo kuopelė po vardu "Lietuvių Dramos Kliubas." Visas čia augęs jaunimas nuo 14 m. amžiaus į tą kliubą susirašė ir ėmėsi gyvai veikti, kas antrą nedėldienį ruošti vakarėlius su programais o šiaip vakarais beveik visi užimti lavinimosi. Šokių, dainų, perstatymų, muzikos, sporto. Visas pirmiau buvęs parapijonų jaunimas pripelėjusiam sklepe užkištas į užpečkį atėjo į Kliubą; kiek juos pamokinus, liko veiklųs, mandagųs ir visų mylimi. Kliubas ruošia parengimą, suseina, dalyvauja visi rinktini jaunuoliai-lės, ateina jų tėvai ir visi vietos lietuviai susirenka į parengimą, kad net svetainėj vietos permažai darosi. Tuom pačiu sykiu vietiniai parapijonys ruošia parengimą, kur ateina kelios bobelės, pora pypkorių ir keletas mažų vaikučių, tai ir viskas. Jei kuris jaunuolis vaikinas ar mergina iš netyčių užeina, tai apsidairo mato, kad gyvumo nėra ir, žiurėk atbėga prie kliubiečių ir ten drauge linksminasi.

Parapijonys pamatę, kad pradė jaunimą neturi biznio ir gyvumo. Vietinis kunigėlis sugalvojo kelti didžiausį triukšmą. Parsikvietė misijonierių Endziulį ant 8 dienų, kuris sakė įvairionis tėmomis "pamokslus." Rugsėjo 21 d. iš ryto išėjo aiškiai su griovimo agitacija prieš L. D. Kliubą. Paėmęs "Sandaros" 38 num., kur mano buvo patalpinta "svarbi pasarga vietos lietuviams." Viliugis susigraudinęs ėmė rėkti, pirmiausiai išvadino mane dievo žodžiais "purvinas ilgasnukį" ir t. p. Ant galo sako, gebuna prakeikti tie jaunuoliai, kurie priklauso į L. D. Kliubą, prakeikti ir tie tėvai, kurie leidžia savo vaikus. Reiškia mums keikia ir prakeikia. Tėvai keletas norėjo prie Endziuliaus gauti audenciją, bet vietinis kunigas neprileido. Suprato, kad užklaustas, dėlko juos bereikalo keikia ir "prakeikia" neturėtų ką atsakyti.

Griovimo darbas tuom neužsibaigė. Matydamas kun. ir parapijonys, kad L. D. Kliubo nariai tuo misijonieriaus keiksmų piktinos anaiptol negrįšta atgal prie parapijos, sumanė tverti ir sutvėrė panašų jaunimo kliubą prie parapijos į L. D. Kliubą. Tik visa bėda, kad ir tą budą vartojant, L. D. Kliubo nariai vieton apleisti kliubą nutarė statyt nuosavą svetainę. Visi laikosi vienybės susitarimo bendram veikime.

Tuom laiku Kliube randasi virš 50 narių. Kas pastebėtina, kad katalikai ant mus darydami atakus nepakenkia, bet tuom laiku gavome dar 7 naujus narius. Vietinis kunigėlis veltui mus parengimus iš sakyklos pagarsina, ačiu jam. Žinoma, drauzdamas parapijonus eiti, bet kaip tyčia į mus tokius garsintus vakarus suseina pastebėtinai daugiau publikos ir nepelnijam mažiaus kaip šimtinę. Negana, kad iš sakyklos garsina, bet iš "Sandaros" 38 numerio "svarbios pasargos" daro ištraukas ir parapijonams aiškina pasargos reikšmę supratimo dėlei.

Neužtenka to, ėmėsi, matomai, rašynėti į savo laikraščius ir su ta minčia ar tuo paskutiniu budu, kaip nors nebutų galima išardyti L. D. Kliubą. Tas keiktas, prakeiktas misijonieriaus Endziulio L. D. Kliubas neira ir gana. Na, ir kokia nauda butų iš tų prakeiktųjų Šv. Parapijonams, jei kuris silpnesnis dvasioje kaipo veidmainis, nueitų prie parapijonų. Juk kunigai skelbia, ką kunigas prakeikia ant žemės, tas bus prakeiktas danguje. O į mus prakeikimą metė ne by koks, bet rinktinas jezuitas. Dar prie caro draugai pasakoja, turėjęs didelę "rangą." Tuomet juk buvo tikrų misijonierių, kurie laisvai manančius ir už lietuvystę kovojančius lietuvius išduodavo caro žandarams, dėl ko dešimtimis mus brolių ištremtų Sibire žuvo, liko atmintis pabalę mus laisvės kovotojų, vien balti kaulai, kaipo simbolas nekaltybės mums šių dienų laisvos idėjos ginėjams.

Nebijom jokių prakeikimų koliojimosi, grąsinimų ir per spaudą skleidžiamų neteisingų žinių. Mųs vienintėlis Kliubiečių tikslas spiestis visiems jaunuoliams, bendrai laikyti prigimtą kalbą ir dėti pastangas įsigyti nuosavą, tautišką namą — svetainę. Mes prie to eidami vienybėj ir sutarime, pilnai tikimės atsiekti savo tikslą. Kas su mumis, tam dešinę; kas prieš mus, prieš tą mes.

Kad "Sandara" yra laisvos idėjos reiškėja nenaujiena, mes tuo didžiuojamės. "Darbininko" rašėjas netiesą sako, kad Sandariečius jaunimas apleidžia, nes kaip viršum įrodžiau, pastebėtinai mus spėkos auga didyn. Gerbiamas "Sandaros" Redaktorius atatinka musų dvasiai; jo vedama "Sandara" sugeba patenkinti kiekvieną skaitytoją. Nepaisom Endziulio prakeikimų.

"Sandaros" rašymas dievo iš mažosios raidės girtinas. Mes patėmyję "Darb." klaidingą žinutę turėjom saldaus juoko. O jau ta "Sandarai" mesta žandinė visai nepritinka. Teiksitės sau per žandą duodamas, nekaltinti "Sand."; geriau laikykis pats "Darbininko" redaktorius.

M. K.

PITTSBURGH, PA.

ALDLD., komunistų organizacija, vis pyksta, jei kas ją vadina komunistų. Bet štai lapkr. 8 d. rengė balių L. M. D. svet. ALDLD. apskritys, kurin supleškėjo komunistai iš visos apielinkės. Ir čia laike baliaus buvo paminėjimas septynių metų Rusijos sovietų sukaktuvių. Bet ir su tokiomis savo ceramonijomis bolševikams nepavyko publikos sutraukti; rengėjai įlindo į skylę, vietoj pasipelnyti. Mat, jau sunku lietuvius apgauti; kurie dar nežinojo kas per viena ta organizacija, atėjo, bet vistiek labai mažai. Tas parodo, kad Rusijos garbintojams nesiseka tarp lietuvių.

Baliuje buvęs.

Sandaros kp. Veikimas.

ŽODIS PITTSBURGO SANDARIEČIAMS.

Prasidėjo "Sandaros" auksinis konkursas, kuris tęsis iki kovo 1 d., 1925 m. Mes Pittsburgiečiai privalome prisidėti prie to konkurso ir butinai laimėti dovaną, jei jau ne pirmą, tai nors antrą, arba nors taip gerai pasižymėti užrašyme "Sandaros." Taigi, kiekvienas vietinių Sandaros kuopų narys skaitykime sau už pareigą prirašyti prie Sandaros visus savo draugus ir pažįstamus, kurie dar nėra prisirašę.

Jeigu pasitaiko, kad į vieną namą ateina "Sandara" ir daugiau jos egzempliorių nenorima, tai jos vietoj galima už tą pačią kainą gauti kitą laikraštį, kaip tai "Varpą," "Dirvą," "Vienybę," "Amerikos Lietuvį," arba "Tėvynę." Tie visi yra vidurinės srovės laikraščiai. Todėl laikraščio priežastis neturėtų nė vieno tolinti nuo Sandaros; nes jei "Sandara" jau eina į namus, kur gyvena norinti prisirašyti prie A. L. T. Sandaros, tai jis gali prisirašyti prie organizacijos ir gauti vietoj savo organo kitą jam mylimą vidurinės srovės laikraštį.

Taipgi kiekvienas imkime sau už pareigą laike minėto kontesto užprenumeruoti "Sandarą" savo giminėms į Lietuvą. Tuom padarysim dvejopą naudą; pastatysime "Sandarą" ant gerų finansinių pamatų ir apšviesime savo gimines Lietuvoje. Nes kurie gaus pasiskaityti "Sandarą" per metus, tai ateinančiuose Lietuvos rinkimuose žinos už ką balsuoti į Seimą.

Taigi, visi Sandariečiai stokime į šį svarbų darbą ir pasirodykime kiek mes galime.

Juozas Virbickas.

PITTSBURGH, PA.

Koncertas J. Butėno pilnai pavyko. Žmonių buvo suvirš 400.

Lap. 20-tą Lietuvių Mokslo D-jos Svetainėj 8 val. vak. buvo Jono Butėno koncertas, kurį rengė S. L. A. Apskritys. Apart Butėno dalyvavo vietiniai visi lietuviai, kurie tik dailėj darbuojas, kaiptai Al. Sadauskas, baritonas; Marijona Liepaitė, alto; Alena Lelioniutė, soprano; smuikininkė Gend. Platakiutė. Reikia pažymėti, kad beveik žėdnas turėjo savo piano palydovą, kur akonponavo J. Butėnui Mis Byers, A. Sadauskui ponia Sadauskienė, Liepiutei Miss Byers, Lelioniutei V. Medonis, Platakiutei Rukiutė. Piano solo paskambino ponia M. Puida-Kohout.

Visi artistai savo užduotį gana gerai atliko ir publiką nesigailėjo katučių, žinoma, daugiausia teko Butėnui; teko gana ir Sadauskui, nes Sadauskas čia ir gana mylimas dainininkas. Nors ir visi buvo išsaukti po kelis kartus. Dar reikia pastebėti, kad gerb. Butėnas ant programo turėjo padaręs daug dainų itališkų, bet patėmyjęs, kad Pittsburgiečiai nelabai mėgsta, nes sudainavus italijonišką, tik kelios rankos supliauškino, bet kada lietuvišką, tai visa svetainė gaudžia. Tai pastebėjęs tuoj pamainė ir dainavo lietuviškas daineles. Publika gana buvo rimta ir labai gražiai užsilaikė, buvo daug privažiavę iš visos apielinkės daugiausia tie, kukrie interesuojas daile ir daugiausia visokie biznieriai. Mat, paprastiems darbininkams doleris gana brangus, nes mažai žmonės dirba.

J. Virbickas.

Mėn. A. L. T. Sandaros 36-tos kuopos busirinkimas bus nedėlioj, gruodžio 7-tą, kaip 7:30 val. vak., L. M. D. Svetainėj.

Malonėsit visi nariai ir narės susirinkti, nes yra daug aptarimų musų veikime ir Auksinio Kontesto reikale. Taippat daug pranešimų iš Centro ir prisirengimas prie trečio baliaus, kurs įvyks tuoj po Kalėdų, gruodžio 27 d., L. M. D. Svetainėj.

Fin. Sekr. **J. Virbickas.**

Sandaros 36 kp. antras balius, įvykęs per "Armistice day" gerai pavyko, nors ir pasitaikė taip, kad pirm jo kitus du vakarus irgi buvo panašųs baliai. Kuopai pelno liko 25 doleriai. Iš pirmiau rengto buvo likę 50 dolerių. Tai kuopa vėl sustiprėjo pinigišku žvilgsniu.

Reporteris.

WORCESTER, MASS.

A. L. T. Sandaros 16 kp. lapkr. 16 d. statė dvi komedijas "Nepadėjus nėr ką kast" ir "Advokato patarimai." Vakaras pavyko gana gerai, nors pasitaikė prastas oras. Kuopai liks nemažai pelno.

"Nepadėjus, nėra ką kast" lošė sekančios ypatos: Kazio rolę —K. Budinavičius, Leibos —A. Gotautas, Sarės — F. Juozinaitė, Jurgio — J. Kamandulis, Gabrio — Kriaučialis, Aleksio— Krasinskas, Šlapio —B. Mingalas. Visi atliko savo roles labai gerai. Bernų roles lošė S. Paskauskas, J. Kaulakis, P. Jesiunas.

"Advokato Patarimus" vaidino šios ypatos: Varbylos, advokato, rolę, A. Janusonis; Elenos —J. Rauktytė. Advokato rolė atlikta labai gerai. P-lė Rauktytė atliko savo rolę taippat labai gerai. Jos nudavimas buvo labai geras ir grimas ytin tiko. Draugelio, raštininko, rolę atliko A. Gotautas; Kalvaičio, klijento — B. Mingilas; Marės, jo žmonos— F. Juozinaitė. Visi atliko gerai.

Visiems lošėjams už jų pasidarbavimą tariu širdingą ačių; taippat ir publikai už skaitlingą atsilankymą.

Pirm. **J. Peleckis.**

PATERSON, N. J.

Metinis susirinkimas.

A. L. T. Sandaros 38-tos kuopos metinis susirinkimas bus gruodžio 14 d., nedėlioj 3-čią valandą po pietų. Susirinkimo vieta yra po num. 62 Lafayette St. Visi nariai prašomi susirinkti. Nepraleiskite šį susirinkimą, nes bus renkama nauja kuopos valdyba.

Sekr. Jonas Dutkus.

Amerikoj išparduodama kas metai, abelnai imant, 2,66 galionai šaltsmetonės (ice cream) ant kiekvieno žmogaus.

MOTERŲ SKYRIUS

PAŽVELGUS Į MOTERIS.

"Sandaros" 44-me numeryje gerb. p-lė A. pajudino klausimą kaip pastoti kelią ištautėjimo bangai, nurodydama, kad musų moterys — motinos galėtų pastot kelią ištautėjimui musų jaunuomenės, jeigu jos pasistengtų auklėti savo šeimynas tautiškoje musų dvasioje. Taip, ištikro musų moterys — motinos galėtų ne tik pastot kelią ištautėjimui musų jaunuomenės, bet ir sulaikyt ją nuo visų blogų ir žudančių civilizaciją įpročių. Motinos, turėdamos savo rankose šeimyninį vairą, galėtų nukreipt jaunuomenės dvasią ton pusėn, kurion norėtų, (žinoma kurion pačios stengtųsi krypti), nes niekas negali turėt tiek įtekmės į kudikio prigimimą, ir išauklėjimą, kiek motinos. Nors daugelis sako, kad blogam išauklėjimui jaunuomenės yra kalbos aplinkybės, netikusi tvarka ir tt. Tačiaus mes galime rasti daug pavyzdžių, kur jaunimas augdamas vienodose apystovose prie tų pačių aplinkybių, vieni išauga išgamos, lengvatikiai, saumyliai ir priešai progreso, o kiti su patrijotiniais jausmais, geri šalies piliečiai, teisingi, darbštųs su ambicija žmonės, mylinti savo tėvelius, tautą ir šalį; kas įrodo kad aplinkybės negali pastot žmogui kelio jo siekiuose, jeigu pas jį iš prigimimo bus tvirta valia, pasiryžimas ir gabumas. O tas daugiausia priklauso nuo motinų sugebėjimo įskiepyti tas ypatybes. Jeigu moterys — motinos turėtų pakankamai žinojimo, kaip pagerint savo veislę, kaip išauklėti geresnę, padoresnę, darbštesnę ir sveikesnę gentkartę, tai be abejo persikeistų visos aplinkybės ir visuomeninė tvarka; nes viskas priklauso nuo to, koki yra žmonės. Nors visos motinos nori matyti savo vaikelius užaugusius gerais, teisingais žmonėmis mylinčiais jas bei gerbiančiais jų kalbą ir tautą, tačiau norų neužtenka, reikia įdėti darbo pasišventimo ir supratimo, ir tik tada laukti pasekmių. Pažvelgkim į musų moteris ir pasikiauskim ar musų moterys turi užtektinai supratimo ir pasiryžimo pagerint savo gentkartę bei pastoti kelią ištautėjimui? Kad mylėti savo tautą, kad įskiepyti tą meilę savo kudikiams, kad perduoti jiems geografijinį savo šalies vaizdą, kad parodyti priežastį savo tautiečių nekulturingumo, kad privesti jų pasigailėti, jiems pagelbėti pakilt, o ne iš jų tyčiotis ir nuo jų šalintis, reikia butinai pažint savo šalies istoriją, jos praeitį. O musų moterų labai maža išintis, kurios pažįsta, o ką bekalbėt apie kitus moterei labai svarbius apsipažinti mokslus, kaip tai: fizika, biologija, higiena, ekonomija, etika kulturos istorija ir kt. Nors apie tai turime ir musų kalboje knygų, ir ko yra galima apsipažinti su įvairiom mokslo šakom ir jų svarba. Bet tokių knygų musų moterys neskaito, nes jom yra persunkios ir jų suvis neužimančios. Jei kurios ir mėgsta skaityti, tai daugiausia kokias pasakas apie užburtas karalaites ir velnius, šventųjų gyvenimą, lengvus mažos vertės romanus, dienos įvykius ir sapnininką, kas, žinoma, jokios platesnės pasaulėžvalgos joms nepriduoda, ir niekam jokios naudos neatneša (? Red.) Mes rastume labai mažą skaičių moterų ir merginų, kurios, budamos paprasto mokslo, skaitytų moksliškas sunkiai suprantamas knygas tol, kol jas suprastų; nes tas reikalauja tvirtos valios, proto įtempimo ir atsisakymo nuo daugelio šiandieninių tuščių pasilinksminimų.

Per laikus į moterį žiurėta, kaipo į asmenį jokios rolės nelošiantį politiniam ir socialiam gyvenime, nebuvo rupintasi reikalu įgijimu jai mokslo bei supratimų jo svarbos. Mum gerai yra žinoma musų tėvynėje Lietuvoje paimkim tik kokią 10-15 metų atgal, retą mergaitę buvo stengtasi leisti į aukštesnį moksią, o kurios buvo leidžiamos, tai tik tol, kol pramoko skaityti maldaknygę ir šiaip taip parašyti laišką. Abelnai budavo kalbama, kad, kam, girdi, moterei reikalingas mokslas, nes ji po apsivedimui juo nesinaudos; jai reikės prižiurėt namus, augint šeimyną kame, abelnu supratimu budavo, nereikalingas moterei lavinimasi. Todėl nestebėtina, kad jaunuomenės auklėjimas yra toliausiai atsilikęs nuo progreso, nes jis paliktas dievų valiai.

Daug yra rupintasi pagerinimui visuomeninės tvarkos, daug energijos ir laiko yra praleista politiškiem ginčam, agitacijom įtikinimui savo partijos principų, daug reformų padaryta, bet vistiek žmonijai laimingo gyvenimo nesutverta, nes ką gero gali sutverti iš blogos medžiagos? Kad patobulint žmoniją, tai reikia pradėt su apšvieta nuo pašaknių, t. y. nuo motinų. Nes jeigu su blogom ydom prigimęs ir išauklėtas žmogus bus, tai ir prie geriausios visuomenės tvarkos jis nebus naudingas. Šiandien didžiuma musų moterų auklėja savo šeimynas labai primityvišku budu. Daug rastume motinų, kurios peni mažučius savo kudikius iš savo burnos, pirma motina sukramto, o paskui duoda kudikiui, paprastai turėdamos nevalytus ir išpuvusius dantis. Ar tai yra sanitariška ir sveika kudikiui? Kudikiai laukia iš motinų pamokinimų ir nurodymo kelio į laimingesnę ateitį, o kaip musų motinos mokins jei pačios nežino?

Musų pažangioji inteligentija turėtų susidomėt moterų stoviu ir parupint paskaitų iš Lietuvos istorijos ir šiaip įvairių moterei svarbių apsipažinti mokslų, kad tuomi moterį užinteresavus moksiu bei skaitymu įvairių knygų, nes tik per skaitymą įvairių knygų galima atsikratyt fanatizmo, išmokt kaip elgtis, kaip pačiam vadovautis, o ne but kito vis už nosies vadžiojamu. Per apšvietą, per skaitymą knygų moterys išmoks, kaip išauklėti geresnius vaikus sau, šaliai ir žmonijai.

Juzė.

KĄ TOFILĖ GIRDĖJO.

Kartą teisingas mylėtojas savo mylimai pasakė: "Aš nesiulau tau linksmybę, aš siulau tau

---

Meilę."

Ženatvė duoda mums draugą, aprupinimą, namus, pareigas, discipliną, vaikus ir definityvį tikslą gyvenime.

Mes galime apseiti be daug dalykų, bet nė viena negalime apseiti be meilės.

Bėda mum merginom; Kol vaikinas užsidirba pinigų, kad galėtų apsiženyti, jis pasensta ir jau nebenori ženytis.

Didžiausia nelaimė, kokia moterei gali buti, yra ta, kur mergina taupo visus savo bučkius "savajam," o pataiko juos "svetimam."

Apsivedimas yra ta vieta, kur vaikinas sustoja kalbėjęs merginai apie jos gražų veidelį ir pradeda kalbėti, kad jos ploščius labai brangiai atseina.

Šiandie mergina dažnai reikalauja geros" pumpos," kad išpumpavus iš vaikino žodžius "aš myliu tave."

Tofilė.

DEBATAI

BOLŠEVIKO SU SANDARIEČIU.

3. Kaslink atmetimo "Profesinių Sąjungų" programo, tai toli gražu jame ne tas buvo, ką čia Andriulis paskaitė. Juk rodos Andriulis pats privalėtų žinoti, kad tuo laiku, kada bolševikų gaujos veržėsi į Lietuvą, pati Rusijos bolševikų valdžia Lietuvai buvo pareiškusi, kad ji neatsako už įsiveržėlių darbus, nes tai esančios rusų kariuomenės atskalos. Lietuva matydama, kad tai tam tikros grupės yra susidariusios su tikslu, kad sudrumsti besikuriančios Lietuvos vidujinius reikalus, nematė reikalo su jais skaitytis. Priegtam, jau ir patys Lietuvos gyventojai buvo turėję progą susipažinti su bolševikais jiems įsiveržus į Lietuvos teritoriją. Pertaigi visi Lietuvos gyventojai buvo prieš bolševikus ir tuolaikinė valdžia jų nepripažino pačių gyventojų nori vadovaudamosi. Andriulis tai pareikšdamas aiškiai pasirodo, kad jis tiki ne į šalies gyventojų apsisprendimą, bet į kumščio jėgą. Pertaigi ir šis Andriulio neva faktas yra tik savos rušies neišlaikantis kritikos.

4. Kaslink Ministerio žalkausko persekiojimo darbininkus, tai reikia pasakyti, kad tie vadinami darbininkai, kuriuos Andriulis turi mintyje yra didžiumoje bolševikų agentai. O kadangi kaip minėjau Lietuvos gyventojai buvo nusistatę prieš bolševikus, tai juos kitokiu budu ir nebuvo galima nuraminti. Gi už netaktingus kada ministerio pasielgimus, mes matome per Valstiečius Liaudininkus Seimui teikiančias Interpeliacijas, o "Sandara" taipgi laikas nuo laiko tą pasmerkia. Taipgi turiu pasakyti, kad Lietuvos kalėjimuose buvo ir yra daugiausiai Lietuvos priešų agentų. Yra bolševikų propagandistų yra ir lenkų agentų. O jei propagandistų suvaldymą Andriulis skaito kaipo nusistatymą prieš darbininkus, tai butų žingeidu išgirsti, kodėl Rusijos pilni kalėjimai yra prikimšti ir milijonai žmonių net sušaudyta? Paulauskas tuo baigia savo pirmąją kalbą. Publika ploja.

(Bus daugiau)

"Choro Repertuaras."

Su sausio pirma, 1925 m., išeis iš spaudos mėnesinis muzikos leidinys "CHORO REPERTUARAS," kuriame tilps muzika vien tik chorams ir kvartetams. Specialiai vyrams, moterims ir maišytiems choro balsams. "Koro Repertuare" tilps po vieną, du muzikos kurinių. Leisti bent porą metų PASIŽADU.

Gerbiamieji, jums rupi musų muzikos karjera taippat, kaip ir man. Jųs žinote, kaip sunku yra išleisti muzika. Tat paremkite mano pastangas. Galite duoti moralę paramą sekančiai: užsiprenumeruodami minėtą leidinį; pakalbindami kitus tai padaryti, ir tt. Gali užsiprenumeruoti chorai, vaikų draugijėlės, kuopos, knygynai, etc. Agentams bus duodama didelis nuošimtis. "Choro Repertuaro" kaina metams $2. Kurie atsiųs prenumeratas prieš sausio 1, 1925 m., tie gaus per pus pigiau — tik už vieną dolerį. Ta pačia kaina siunčiama ir Lietuvon. Aukų neprašysiu.

Prenumeratas siųskite šiuom adresu: Antanas Bačiulis, BOX. 16, So. Boston, Mass.

A. Bačulis.

Prašau ir kitų laikraščių perspauzdinti šią žinutę. Padėkite, nes darbas nelengvas. A.

PAJIEŠKOJIMAS.

Mano vyras Kazimieras Pabalys išvyko Amerikon prieš karą, pirmiau rašydavo man laiškus, bet pagaliaus nerašo ir aš nuo jo nežinau jokios žinios ar jis yra gyvas ar ne. Kalbamasis Kazimieras Pabalys buvo apsigyvenęs Amerikoj šiuo antrašu:

30 Lafayette St., Waterbury, Conn.

Labai prašau jo patiės, arba kas apie jį žino pranešti man apie jį šiuo antrašu:

Nastazija Pabalienė,
Vilemų kaimas, Zapyškis, Kauno apskritys, Lietuva.

Tu Negali Išvengti!

Kankinančių žnaibymų neuralgijos. Skausmų ir dieglių reumatizmo. Nesmagumų staigaus peršalimo. Šokančių, traukančių, į padukimą varančių skausmų, kuomet skauda dantį, diegia ausį ar skauda galvą, jei nepamiršini apie

PAIN-EXPELLER

Įreg. S. V. Pat. Ofise.

tuojaus ir negaišindamas laiko juomi pasinaudoji. Jisai suteikia malonų ir greitą palengvinimą.

Nei viena atsargi šeimyna negali buti be bonkos šių gyduolių. Nėra tikrasis, jei neturi INKARO vaisbaženklio.

F. AD. RICHTER & CO.
104-114 So. 4th Street
Brooklyn, N. Y.

Tautiečiai užsisakykite "L. Žinias" netik sau, bet ir savo giminėms Lietuvoje.

"LIETUVOS ŽINIAS"

Vienintėlis Lietuvoje laisvos ir progresyvės minties dienraštis.

"LIETUVOS ŽINIOS" gina Lietuvos liaudies reikalus, tvirtai stovi už žemės reformą ir stovi sargyboje obalsio: Laisva, nepriklausoma, demokratinga Lietuva su Vilnium ir Klaipėda.

"LIETUVOS ŽINIOS" suteikia kasdieną naujausių žinių ir nesibijo tarti teisybės žodį.

"LIETUVOS ŽINIOS" — vienintėlis Lietuvoje dienraštis, kuris gina Amerikos lietuvių reikalus ir paduoda naujausių žinių iš gyvenimo musų išeivių Amerikoje.

"LIETUVOS ŽINIOS" laikas nuo laiko yra papuošiamos karikaturomis ir paišiniais.

"LIETUVOS ŽINIOS" turi specialius skyrius: "Mokykla" ir "Moksleivių Reikalai" — skiriamus mokyklos, mokytojų ir moksleivių reikalų gvildenimui.

"LIETUVOS ŽINIOS" plačiai rašo ir gina savivaldybių ir koperacijos reikalus.

"LIETUVOS ŽINIOS" plačiai išplatintas Lietuvoj ir užrubežiuose dienraštis, kuriame visos įžymesnės firmos, įmonės bei įvairųs biurai ir įstaigos skelbiasi.

KAINA: Lietuvoje mėnesiui 5 litai; užsienyj 7 lit.

"LIETUVOS ŽINIŲ" ADMINISTRACIJA

KAUNAS, Laisvės Alėja Nr. 60. Telefonas 223.

SKAITYKIT IR PLATINKIT

Seniausį Lietuvoje laikraštį, tikrą darbo žmonių užtarėją, šviesą ir susipratimą į sodžių nešantį, Lietuvos Valstiečių Liaudininkų Sąjungos leidžiamąjį

"Lietuvos Ukininką"

LIETUVOS UKININKE rasit daug naudingų patarimų, gausit atsakymų į savo paklausimus, žinių iš viso pasaulio, pamokinimų, kaip geriau ukį išdirbti, mokslo straipsnių, žinelių iš visos Lietuvos, ir tt.

LIETUVOS UKININKE: rašo daktarai, advokatai, agronomai, politikai ir šiaip šviesųs susipratę valstieč.

LIETUVOS UKININKO kaina metams Lietuvoje: 18 lt., pusei metų 9 lt., trims mėnesiams 4.50 lt. Užsienyje: met. 3 dol., pusei met. 1.50 dol.

LIETUVOS UKININKO vieną numerį pamatyti siunčiama dykai.

ADRESAS: KAUNAS, LAISVĖS ALĖJA Nr. 60.

REIKALAUKIT MUSŲ NAUJO 1925 METŲ KNYGŲ KATALIOGO.

"DIRVA"

Mokslo, Literatūros ir Politikos Laikraštis.
Išeina Penktadieniais, 8 puslapių, didelio formato visuomenės laikraštis.

Prienumerata metams $2.00
Lietuvoje metams $3.00
Pusei metų puse kainos.

"Dirvos" Agentura siunčia pinigus į Lietuvą ir partraukia gimines į Ameriką.

"DIRVA"
3352 Superior Ave., Cleveland, Ohio.

Lietuviška Aptieka

Jeigu norite teisingų vaistų ir nužemintom kainom, tai visada eikite ant 100 Salem St., kur rasite visokių Amerikos vaistų ir Europiškų ir visokių lietuviškų žaknų.

Mes laikome užtikrintas gyduoles ar[illegible] visokių ligų, kaip tai: nuo galvos skaudėjimo, nuo užsenėjimo, reumatizmo, nuo nusilpnėjimo strėnų, kraujo valimui, nuo uždegimo plaučių, nuo kosulio ir visokių kitų ligų. Taipgi turime nuo visokių slaptingų ligų ir geriausius patarimus suteikiame, nuo patrukimo del vyrų ir moterų. Atsiminkite, jeigu pirksite pas mus, sučėdysite pinigus ir sveikatą. Ateikite visada pas mus, o mes jums patarnausime kuogeriausiai. Pašaukiame geriausius daktarus per telefoną visai uždykai.

D. CABITT.
BOSTON, MASS. 100 SALEM STREET.

"VIENYBĖ"

LIAUDIES UNIVERSITETAS.

Tas, kuris turi 37 metų "Vienybės" kompletus, turi namuose turtą, kurio kulturinė vertė atstoja pagarsėjusią pas amerikonus "Five Foot Book Shelf" išleistą Harvardo universiteto prof. pagelba.

Ir kiekviename numery "Vienybės" kulturos turtas didėja eilėmis, apysakomis, mokslo straipsniais, žiniomis iš visų pasaulio kraštų ir Lietuvos.

Keturi doleriai ant metų reiškia truputį daugiau kai centas į dieną. O už juos gausite "Vienybę" kas antra diena ir džiaugsitės kas diena.

VIENYBĖ
193 Grand St., Brooklyn, N. Y.

TELEGRAMINĖS PINIGŲ PERLAIDOS 50c.

NAUJIENOS įvedė šią stebėtiną pinigų siuntimo systemą, kad suteikus Amerikiečiams galimybės pasiųsti pinigų savo giminėms Lietuvoje trumpiausiu laiku, už pigiausią kainą. Kitur už tokius telegramus reikia mokėti po 4 ir 6 dolerius, o NAUJIENOS pasiunčia už 50 ientų.

PINIGAI NUEINA LIETUVON Į 3 AR 4 DIENAS

Sulyg greitumo Lietuvos pašto yra pristatomi į visas Lietuvos dalis ir išmokami greičiausiu laiku. Pinigai pilnai garantuojami ir nesant galimybių išmokėt kam reikia grąžinami siuntėjui.

Štai yra litų kursas, prie kurio taipgi priskaityta 50 centų telegramo kaštai ir 25 centai pašto išlaidos:

100 litų $11.25	400 litų $42.50	700 litų $73.25
200 litų 21.50	500 litų 52.75	800 litų 83.50
300 litų 32.00	600 litų 63.00	900 litų 93.75

Money orderius reikia pirkti ant vardo

NAUJIENOS
1739 S. Halsted Street, Chicago, Illinois.

SUSIVIENJIMAS LIET. AMERIKOJ

DIDŽIAUSIA LIETUVIŲ APDRAUDOS IR PAŠALPOS ORGANIZACIJA SUVIENYTOSE VALSTIJOSE, KURIOS TURTAS ARTI $500,000.00.

Nuo susiorganizavimo iki šiam laikui išmokėta $246,087.80 pomirtinių. Pašalpų išmokėta $247,687.15.

SLA. kuopos randasi visuose didesniuose miestuose. Nariai priimami nuo 18 iki 50 m. amžiaus. Visi nariai gauna laikraštį "Tėvynė" dovanai ir taipgi gauna SLA. išleistas knygas už pusę kainos.

Pomirtinės skyriai — $150, 300, 600 ir 1,000.
Pašalpos skyriai — $6.00, 9.00, ir 12.00 į savaitę.

platesnių informacijų kreipkitės šiuo adresu:

LITHUANIAN ALLIANCE OF AMERICA
307 W. 30-th Street New York, N. Y.

Vietos žinios.

NEPAPRASTAS TEATRAS.

"Rytų Pilis" ir "Nieko be Priežasties"

Šie du veikalai bus sulošti nedėlios vakare, Lietuvių svetainėje. Loš parinkciausi lošėjai. "Rytų Pilis" yra begalo gražus veikalas. Pirma dalis pirmajame akte yra gražus Romansas, atvaizdina apsivedimą neturtingo jaunikaičio su kunigaikštyte, antras aktas jau parodo baisią ir gailestingą dramą, čia matosi kaip tampa suardytas šeimininis gyvenimas Daumanto su kunigaikštyte per nedorą Levisoną. Baigiasi šis veikalas su baisia gyvenimo traginga istorija. Daumanto moteris kunigaikštytė pabėga iš Rytų Pilies, Daumantas veda kitą, bet tas viskas gimdo didesnę suirutę ir prieina jo gyvenimas į tragingą padėtį.

Šis veikalas suteikia gražaus sceniško malonumo iš pradžių, bet baigiasi taip, kad žmonės turi verkti. Veikiančios ypatos šiame veikale užtikrina publiką, kad jie atliks savo užduotis gerai.

Antras veikalas komedija "Nieko be Priežasties" taipgi bus sulošta tų pačių lošėjų. Labai juokinga, verta kiekvienam pamatyti šį veikalą. Šis veikalas padarys juokų iki valei. Lietuviai So. Bostono, nepraleiskite šią progą pamatyti šiuos du veikalus, ne tik kad smagaus laiko turėsit, bet ir pasimokinsit daug iš šių veikalų. **Reporteris.**

KAIP TEN BUS?

Visi nekantriai laukia buvusio "Sandaros" redaktoriaus V. J. Šliakio hipnotizmo parodų, bei prelekcijų apie tą svarbią mokslo šaką. Tai visiems labai žingeidus dalykas. Daugelis sako, kaip tai galima? Tai tik negalima pasaka, daugiau nieko! Bet tie, kurie matė, kaip p. Šliakys užhipnotizavo pastorių B. F. Kubiliu ir padėjo jo galvą ant vieno krėslo, o kojas ant kito ir paskui liepė visiems vyrams, kiek gryčioj radosi ir kiek jų tik galėjo susėsti ant Kubiliaus, kuris juos visus atlaikė, tai sako, kad hipnotizmas yra galimas ir nepaprastas daiktas.

Tikietus geriau pasipirkite iš kalno, nes gali jų pritrukti.

Jonas.

JIE NEŽINO KĄ DARYTI.

Nusigyvenęs "Keleivio" stabas ir baigiąs smukti "Darbininko" štabas seka kiekvieną "Sandaros" Redaktoriaus žingsnį ir savaip sufabrikavę dalyką šmeižia jį; nors "Sandaros" Redaktorius labai retai atkreipia domę į jų nesąmones. Kodėl jie taip daro?

Jie taip daro dėl to, kad "Sandara" šiandie tapo populiariškiausis laikraštis ne tik So. Bostone, bet ir visoj Amerikoj; kad "Sandarą" visi mėgsta labiau, negu jų lapelius. Paskui dar ir dėl to, kad So. Bostono visuome-

(Seka ant 4 pusl.)

KALĖDINIAI ŽENKLAI.

Jau prasideda septynioliktas metas kalėdinių ženklų pardavinėjimo. Šių ženklų padravinėjimas yra vedamas kovai prieš tuberkulosą (džiovą). Kiekvienas centas už ženkleį neša gerbuvį šaliai ir žmonių sveikatai. So. Bostono lietuvių draugijos ims didelį aktivumą kalėdinių ženklų pardavinėjime. Iš Lietuvos Dukterų Draugijos yra apsiėmus p-nia Ona Siaurienė, o iš Moterų Sąjungos A. Karčiauskienė. Jos ves lietuvių skyrių So. Bostono pašte.

Perkantieji menomuosius ženklus, pirkite iš savojo skyriaus.

SPORTAS

Juška tikisi atsilaikyti prieš lenkų čampioną Stasiaką.

Kas laimės — lietuviai ar lenkai? Lietuvių garbę gins Franas Juška, o lenkų — Stasiakas. Jiedu susikibs šiame ketverge, Grand Opera House. Pasikalbėjime su lietuvių laikraščių reporteriais, Juška pasakė: "Nors Stasiakas yra skaitomas nekarunuotu pasaulio čampionu ir visus ristikus išklojo, bet aš duodu lietuviams savo garbės žodį, kad Stasiakas šiame ketverge manęs nepaims."

Užklaustas, ką jis mano apie Požėlą ir Kamarauską, Juška atsakė: "Aš sutinku į vieną vakarą paguldyt juodu abudu."

Juškos manadžeris Paul Bowser sako, kad Juška yra stipresnis ristikas už Stasiaką ir dabar kuomet jis metė gėręs ir rukęs, jis turi progą iškelti savo ir visų lietuvių vardą ir palikti pasaulio čampionu.

Patartina visiems sporto mylėtojams nueiti į Grand Opera House pasižiurėti, kaip musų drutuolis gins lietuvių garbę nuo lenkų.

HIPNOTIZMAS

Kuris yra tarsi šių dienų RAGANAVIMAS

daugelui yra nesuprantamas arba visai nežinomas. Tad A. L. T. Sandaros 7 kuopa pakvietė gerb. V. J. Šliakį, buvusį "Sandaros" redaktorių, parodyti ir drauge išaiškinti, kaip tas padaroma, jog gali žmogų paversti į šunį, katę, gaidį, gegutę, medį ir tt. Tam tikslui yra surengti trįs vakarai

Gruodžio 11, 12 ir 13 dd., 1924

Lietuvių Svetainėje

Kampas E ir Silver gatvių, So. Boston, Mass.

Pradžia 7:30 val. vakare.

Kiekvieną vakarą bus rodoma ir aiškinama kas-kita.
ĮŽANGA 50c. ir $1.00. Visus nuoširdžiai kviečia

Rengimo KOMITETAS.
P. APŠIEGA,
J. A. PALAIMA.

RISTYNĖS UŽ PASAULIO ČAMPIJONATĄ

JUŠKA SUSIKIBS SU STASIAKU

Ristynės įvyks šiame ketverge,

Gruodžio 4 d., 1924 GRAND OPERA HOUSE

Dover St., **Boston, Mass.** **Washington St., Kampas**
Pradžia 8:15 val. vakare.

Lietuvių čampionas Franas Juška mano netik apsiginti nuo lietuvių oponentų, bet jis tikisi su laiku palikti pasaulio čampionu. Pirmos jo ristynės už pasaulio čampionatą bus šiame ketverge, kuomet jis susikibs su lenkų čampionu STANLEY STASIAK. Kuris šiose ristynėse laimės, tas gaus progą ristis su pasaulio čampijonu Strangler Lewis.

Apart Juškos su Stasiaku tą patį vakarą risis italų čampijonas LEONE LABRIOLA su graikų čampionu, kuris pirmu kartu pasirodys Bostone.

Apart to risis dar vienas lietuvis ristikas Gentvilas su švedu Johnson.

BIZNIERIAI, GARSINKITĖS "SANDAROJE."

KREIPDAMĖSI Į BILE ĮSTAIGĄ, FIRMĄ AR SIAUI BIZNIERIŲ, PAŽYMĖKITE JOG SUŽINOJOTE "SANDA-

KALENDORIAI IR KITI DALYKAI.

Kerdiejaus iš Naujos Vietos Kalėdinis Pirkinių Pasiulymas.

Vienas Kalendorius 25c.; 12-ka Kalendorių už $2.50 ir "Bitė" 3-jų num. po kopiją priedam.

Juoko ir pašaipos žurnalas "BITĖ", vienas num. 15c. Prenumerata dėl 12-kos num. $1.00. Dabar prisiuntus prenumeratą Lietuviškas Kalendorius priedam.

Kalėdinės kortelės, pasveikinimai po 5, 10 ir 15c. Su kortelėms ir konvertai. Jei vardą daspauzdinti ant kortelių $1.00 ekstra.

200 Lakštelių ir 100 Konvertų Laiškams su jusų vardu ir adresu atspaudinti, Kalėdiniam baksuke, $1.25.

Užsakymai turi but prisiųsti su užmokesčiu. Mažiau dolerio gali but stampomis, gi kitaip money orderiais, arba kaip kitaip jums butų patogiau, šiuo adresu:

METROPOLITAN PRINTING CO.
312 Broadway, So. Boston, Mass.

Real Estate

Parsiduoda Pigiai.

Du namai, vienas 40 šeimynų, įeigos į metus suvirš $21,000, išlaidų apie $10,000, gryno pelno į metus apie $11,000; įnešti tik $10,000. Antras namas 5 štorai ir 18 šeimynų. Įeigu $13,600, išlaidų $6,400, gryno pelno $7,200, įnešti tik $9000. Abu namai yra beveik nauji ir turi šios mados visus įtaisymus. Norėdami daugiaus žinių kreipkitės pas

A. J. NAMAKSY,
395 Broadway, So. Boston, Mass.
Tel. 2340.

Didelis Bargenas.

3 šeimynų 17 kambarių namas su visais naujausios mados įtaisymais, yra vieta dėl keleto karų garadžių, labai geroj vietoj Brightone, arti Oak skvėro.

Dėl greito pardavimo parsiduoda tik už $10,800.00.

SANDARA REAL ESTATE
V. P. Yankus, vedėjas.
327 E St., So. Boston, Mass.

DIDELĖ UKE-FARMA

185 akerių žemės, stuba 9 kambarių, didelė kutė, 17 galvijų, 3 arkliai, vištų, ančių, bulvių, 180 tonų šieno, 200 vaisingų medžių, prekė $12,000, todėl kad nesutikimas šeimynoj arba pamainys ant namo mieste.

A. IVAS
110 Tremont St., Room 508,
Boston, Mass.
361 W. Broadway, So. Boston.

DORCHESTER CLOTHING SHOP.

Visų Lietuvių žiniai!

Mes padarome Naujus vyrų ir moterų drabužius pagal užsakymą ir naujausias madas. Taipgi išklyniname senus ir prosiname, taisome. Visas darbar daroma ant vietos su Hoffmano Mašina. Musų Automobiliuni žmogus atvažiuos pas kiekvieną ir padarys patarnavimą paėmime ir sugrąžinime tamistų Drabužių ant laiko. Reikale pašaukite mumis telefonu, o mes atvažiuosime į namus dykai ir vėl atvešime gatavus drabužius. Pašauk telefonu: Dorchester 5823.

1273 Dorchester Ave., Dorch.
Martinas Valiulis, Savininkas,
(48-51)

Naujoj Vietoj.

Geriausis So. Bostono Kostumeriškas Kriaučius vietos Sandarietis persikėlė į naują vietą. Gerbiamieji, norinti užsisakyti ant ordelio drabužius kreipkitės pas mus, o mes padarysime tamistoms pagal naujausios mados. Taipgi senus drabužius taisom, valom ir prosinam kaip vyrų taip ir moterų. (ant antrų lubų.)

Musų antrašas tokis:

A. SIMOKAITIS,
344 Broadway, So. Boston, Mass

PARDAVIMAI.

NEJUDINAMO TURTO

Mes turime Namus ir žemės dėl pardavimo, prekė tinkama ir jeigu kas turi žemę ar Namus dėl pardavimo kreipkitės pas mus, o musų Advokatas tamistai dykai patarnaus.

K. J. PARĖDNA and SON.
152 Berkshire St.,
Cambridge, Mass.
(45-48)

LIETUVIŲ VALGYKLA

Musų Restorante gaminami visoki valgiai. Musų Restorantas yra vienas iš gražiausių ir švariausių. Kviečiame visus Lietuvius užeiti pas mumis, mes užtikriname, kad busit užganėdinti.

J. N. Saladka, ir Brooks,
Savininkai.
304 W. Broadway,
So. Boston, Mass.

Stogdengis.

(ROOFERIS)

Mes darome visokius ir taisome senus stogus. Darbą gvarantuojame ir padarome atsakančiai ir pigiai. Aš Ivaškevičiaus ir kitų lietuvių namų savininkų darbus darau suvirš per 15 metų ir kožnas namų savininkas gali manim pasitikėti kaipo patyrusi stogdengį.

MARTIN ROOFING CO.
361 Broadway, So. Boston, Mass.
A. Ivas Real Estate Ofise.

NAUJAS

Išpardavimas

Jeigu norit sutaupyt pinigų, ateik į šį išpardavimą dabar. Žiurėk, kad užeitum į tikrą vietą Broadway išpardavimo Krautuvę,
167 BROADWAY,
SO. BOSTON, MASS.

Tel. So. Boston 4000.
DR. J. C. LANDŽIUS - SEYMOUR
Lietuvis Gydytojas.
Valandos 9-11 2-4 6-9.
772 Broadway,
So. Boston, Mass.

Tel. So. Boston 3520
Tel. University 1463-J.
ADVOKATAS
A. O. ŠALNA (SHALNA)
LIETUVIS ADVOKATAS
Baigęs du Universitetu Cornell University su A. B., G. Washington Univ. su LL. B.
"Darbininko" Name
(gntros lubos)
366 W. Broawday, So. Boston.

TEATRAS!

"Rytų Pylis" ir Nieko be Priežasties"

Z. NEVIACKIENĖ

Vadovaujančiose rolėse dalyvauja Ponia Zuzana Neviackienė, V. M. Čekanauskas, A Juodgudis ir kiti.

Šių veikalų perstatymui yra daroma didelis prisirengimas, nes tokius veikalus retai kada kas gali perstatyti.

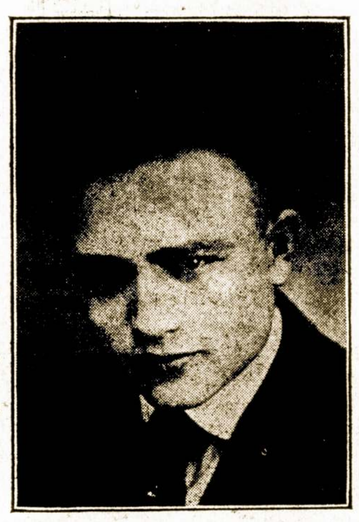
V. M. ČEKANAUSKAS

Rengia A. L. T. Sandaros Moterų 78-ta Kuopa,

Nedėlioje, Gruodžio-December 7 d., 1924

Lietuvių Svetainėje

Kampas E ir Silver St., So. Boston, Mass.

Pradžia 7:00 val. vakare.

Gerb. vietos Lietuviai ir Lietuvaitės:

Šis Teatras bus pirmas tokis gražus kokio dar nėsate matę. "RYTŲ PYLIS" Istorinė Drama atvaizdinanti istorinius nuotikius žiloj praeity Lietuvių tautos gyvenime. Labai įdomus veikalas ir verta kiekvienam jį pamatyti.

Antras veikalas "Nieko be Priežasties" Komedija, begalo graži ir juokinga. Kiekvienas atėjęs į šį vakarą bus patenkintas, nes lošėjai yra parinkti —gabūs.

Įžanga tik 75 ir 50 centų, pasistengkite gauti tikietus iš kalno. Tikietus galima gauti "Sandaros" Administracijoj ir pas Sandarietes. Visus kviečia **RENGĖJOS.**

Lietuvių Drabužių Krautuvė

LIETUVIAI PAS LIETUVIUS!

Vientaučiai, kad eiti pas svetimtaučius, ateikit pas mus. Mes parduodame vyriškus siutus, overkotus, marškinius ir etc. Taipgi padarome siutus ant užsakymų. Patarnavimas teisingas ir mandagus.

BROADWAY TAILORING CO.
112 Broadway, So. Boston, Mass.